

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

ERZURUM İLİ KÖPRÜKÖY İLÇESİNDEKİ LİSE VE ORTAOKULLARDA GÖREV

YAPAN FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR

DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

İLKER SAL

BURSA-2021

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEM EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**ERZURUM İLİ KÖPRÜKÖY İLÇESİNDEKİ LİSE VE ORTAOKULLARDA GÖREV
YAPAN FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlker SAL

Danışman

Dr. Öğr. Üye. Tonguç VARDAR

BURSA-2021

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

09/02/2021

İLKER SAL

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Erzurum İli Köprüköy İlçesindeki Lise ve Ortaokullarda Görev Yapan Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Danışman

İlker Sal

Dr. Öğr. Üyesi Tonguç VARDAR

Beden Eğitimi ve Spor ABD Başkanı

Prof. Dr. Nimet Haşıl KORKMAZ

T. C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda 801670014 numaralı İlker Sal'ın hazırladığı “Erzurum ili Köprüköy ilçesindeki Lise ve Ortaokullarda Görev Yapan Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi.” konulu Yüksek Lisans tez savunma sınavı,/...../ 20.... günü -saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının(başarılı / başarısız) olduğuna (oybirliği / oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye (Sınav Komisyonu Başkanı)

Üye

Prof. Dr Ramiz ARABACI

.....

Uludağ Üniversitesi

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Tonguç VARDAR

Uludağ Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	iv
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI	v
JÜRİ DEĞERLENDİRME FORMU	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
1. BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı	2
1.2. Araştırmanın Önemi	2
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları	3
1.5. Araştırma Soruları	4
2. BÖLÜM.....	5
2.1. Beden Eğitimi Kavramı	5
2.2. Beden Eğitimi ve Spor Programın Temel İlkeleri	6
2.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amacı	7
2.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi ve Yararları	11
2.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerindeki Etkisi	13

2.5.1 Fiziksel Gelişime Etkisi	14
2.5.2. Psikomotor Gelişime Etkisi	16
2.5.3. Bilişsel (Zihinsel) Gelişime Etkisi	18
2.5.4. Sosyal ve Duygusal Gelişime Etkisi	20
3. BÖLÜM.....	24
TUTUM.....	24
3.1. Tutumun Tanımı	24
3.1.1. Tutumun Özellikleri.....	25
3.1.2. Tutumların İşlevleri	26
3.1.3. Tutumu Oluşturan Ögeler	27
3.1.3.1. Bilişsel Öge	27
3.1.3.2. Duygusal Öge	28
3.1.3.3. Davranışsal Öge	28
3.1.4. Tutum Kuramları	28
3.1.4.1. Koşullanma ve Pekiştirme Kuramı	29
3.1.4.2. Özendiriciler ve Çatışma Kuramı.....	30
3.1.4.3. İşlevselcilik Kuramı	30
3.1.4.4. Bilişsel Tutarlılık Kuramı.....	31
3.1.5. Tutumların Oluşması	32
3.1.6. Tutumların Değişmesi.....	34
3.1.7. Tutum-Davranış İlişkisi	35
3.1.8. Tutumların Ölçülmesi	38

4. BÖLÜM.....	40
YÖNTEM.....	40
4.1. Araştırmanın Modeli.....	40
4.2. Evren ve Örneklem	40
4.3. Veri Toplama Araçları.....	40
4.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	40
5. BÖLÜM.....	42
BULGULAR	42
6. BÖLÜM.....	103
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	103
KAYNAKÇA	106
EKLER.....	116
Ek-1: Lise ve Ortaokullarda Farklı Branşlarda Görev Yapan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği	116
Ek-2:	120
Ek-3.....	121

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Verilerin Dağılımı	41
Tablo 2. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	42
Tablo 3. Araştırmaya Katılanların “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	43
Tablo 4. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Genellikle Eşofmanlı Olması Mesleği İle Uyuşmaktadır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	44
Tablo 5. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Olan Öğrenciler Diğer Derslere De İlgilidirler” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	45
Tablo 6. Araştırmaya Katılanların "Öğrencilerimi Eşofmanlı Gördüğüm Zaman Spor Yaptıkları İçin Mutluluk Duyarım" Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	46
Tablo 7. Araştırmaya Katılanların “Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	47
Tablo 8. Araştırmaya Katılanların “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	48
Tablo 9. Araştırmaya Katılanların “Fırsat Buldukça Beden Eğitimi ve Spor Dersine Katılan Öğrencileri Keyif Alarak İzlerim” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	49
Tablo 10. Araştırmaya Katılanların “Okulumuzda Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Olan Öğrenciler Diğer Derslerde De Başarılıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	50

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların “Spor Kolları Yönetmeliğine Göre Okul Spor Koluna Para Aktarımı Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları İçin Yararlıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	51
Tablo 12. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Derslerini Öğrencilerin Zayıf Olan Derslerine Çalışmaları İçin Ayırmak Uygundur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	52
Tablo 13. Araştırmaya Katılanların “Eşofmanlı Öğrencilerin Okul İçinde Dolaşmaları Sinir Bozucudur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	53
Tablo 14. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Ders Ve Uygulamaları Okulun Tanıtımı Açısından Önemlidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	54
Tablo 15. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Okulumuzda Yeterli Tesis Ve Malzemeye Sahiptir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	55
Tablo 16. Araştırmaya Katılanların “Okulumuzda Beden Eğitimi ve Spor Dersine Ayrılan İmkanlar Diğer Derslere Aktarılmış Olsa Eğitimin Kalitesi Daha Fazla Artar” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	56
Tablo 17. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Okuldaki Genel (Normal) Düzenin Sağlanmasını Zorlaştıran Faktörlerden Birisidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	57
Tablo 18. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi Ve Spor Uygulamaları Bütçesinin Okul Yönetimi Tarafından İstedikleri Alanda Kullanılması Daha Uygundur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	58
Tablo 19. Araştırmaya Katılanların “Spor Yapmayı Özendirmek İçin Öğrencilerin Başka Derslere de Eşofmanla Girmesine Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	59

Tablo 20. Araştırmaya Katılanların “Okulun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Düzene Uyuma Alışkanlığı Kazandırmaktadır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	60
Tablo 21. Araştırmaya Katılanların “Öğrencinin Eğitiminde; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yeri Mutlaka Olmalıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi...	61
Tablo 22. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Eşofmanlı Olarak Görmek Mutluluk Vericidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	62
Tablo 23. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yaptığı İşler Yıpratıcı Olmayan Kolay İşlerdir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	63
Tablo 24. Araştırmaya Katılanların “Müfredat Programında Beden Eğitimi ve Spor Ders Saati Sayısının Azaltılmasında Sakınca Yoktur.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	64
Tablo 25. Araştırmaya Katılanların “Branşlar İçinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği En Kolay Olanıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	65
Tablo 26. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Eşofmanlı Olması Öğrenci Ve Öğretmenleri Spor Yapmaya Özendirmektedir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	66
Tablo 27. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Görünce Sık Sık “Neden Daha Ciddi Bir Branş Seçmemiş” Diye Düşünürüm” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	67
Tablo 28. Araştırmaya Katılanların “Her Okulda İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi İçin Gerekli Olan İmkanlar Mutlaka Olmalıdır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	68
Tablo 29. Araştırmaya Katılanların “Öğrencilerimi Spor Yaparken Görünce Seyretmekten Kendimi Alıkoyamam” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	69

Tablo 30. Araştırmaya Katılanların “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğrencilere Kurallara Uyuma Alışkanlığı Kazandırır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	70
Tablo 31. Araştırmaya Katılanların “Her Okul Yönetimi, İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi İçin Gerekli Ve Yeterli Ortamı Mutlaka Sağlamalıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	71
Tablo 32. Araştırmaya Katılanların “Müfredat Programında İdeal Sayıda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Yer Alması Öğrencileri Diğer Derslerdeki Başarısını Arttırır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	72
Tablo 33. Araştırmaya Katılanların “Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin İdeal Olarak Uygulanması Halinde Öğrencilerin Suça Katılma Oranları Azaltır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	73
Tablo 34. Araştırmaya Katılanların “23 Nisan Ve 19 Mayıs Gösteri Hazırlıkları Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin En Önemli Görevidir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	74
Tablo 35. Araştırmaya Katılanların “Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin İdeal Olarak Uygulanması Öğrencilerin Suça Katılma Oranını Etkilemez” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	75
Tablo 36. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Müfredattan Tamamen Çıkarılmasında Bir Sakınca Yoktur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	76
Tablo 37. Araştırmaya Katılanların “Okul Spor Takımlarını Çalıştırmak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Asli Görevidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	77
Tablo 38. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Eğitime Katkısı Fazla Değildir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi	78

Tablo 39. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Spor Yapma Alışkanlığını Kazandırmada Önemli Faktördür” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	79
Tablo 40. Araştırmaya Katılanların “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Öğrencilerde Karakter Oluşumunda Örnektir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	80
Tablo 41. Araştırmaya Katılanların “Eşofman, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin İmajıdır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	81
Tablo 42. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Spor Yapma Alışkanlığını Kazandırmak İçin Çok Önemli Fırsattır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	82
Tablo 43. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Genellikle İdareci Vasıflarına Uygunlardır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi.....	83
Tablo 44. Okul Kademesine Göre “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	84
Tablo 45. Okul Kademesine Göre “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	85
Tablo 46. Okul Kademesine Göre “Fırsat Buldukça Beden Eğitimi ve Spor Dersine Katılan Öğrencileri Keyif Alarak İzlerim” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	86
Tablo 47. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Okulumuzda Yeterli Tesis Ve Malzemeye Sahiptir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	87
Tablo 48. Okul Kademesine Göre “Spor Yapmayı Özendirmek İçin Öğrencilerin Başka Derslere De Eşofmanla Girmesine Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	88
Tablo 49. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Eşofmanlı Olarak Görmek Mutluluk Vericidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	89

Tablo 50. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yaptığı İşler Yıpratıcı Olmayan Kolay İşlerdir.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	90
Tablo 51. Okul Kademesine Göre “23 Nisan Ve 19 Mayıs Gösteri Hazırlıkları Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin En Önemli Görevidir.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	91
Tablo 52. Okul Kademesine Göre “Okul Spor Takımlarını Çalıştırmak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Asli Görevidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	92
Tablo 53. Okul Kademesine Göre “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Öğrencilerde Karakter Oluşumunda Etkili Bir Örnektir.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi .	93
Tablo 54. Okul Kademesine Göre "Eşofman Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin İmajıdır" Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	94
Tablo 55. Okul Kademesine Göre “Düzenli Olarak Spor Yaparım.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi.....	95
Tablo 56. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Genellikle İdareci Vasıflarına Uygunlardır.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	96
Tablo 57. Okulda Spor Salonu Olma Durumuna Göre “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	97
Tablo 58. Okulda Spor Salonu Olma Durumuna Göre “Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	98
Tablo 59. Okulda Spor Salonu Olma Durumuna Göre “Düzenli Olarak Spor Yaparım.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi	99
Tablo 60. Araştırmaya Katılanların “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” sorusuna verdikleri yanıtlar ile “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kurallara Uyuma Alışıklılığı Kazandırır” Sorusuna Verilen Yanıtlar arasındaki ilişkinin Değerlendirilmesi.....	100

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : İlker Sal
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Enstitü : Eğitim Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : VIII + 121
Mezuniyet Tarihi : 23 / 02 / 2021
Tez Danışman(lar)ı : Dr. Öğr. Üye Tonguç Vardar

ERZURUM İLİ KÖPRÜKÖY İLÇESİNDEKİ LİSE VE ORTAOKULLARDA GÖREV YAPAN FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Günümüzde artık beden eğitimi ve sporun bireyin kişilik gelişiminde olumlu etkileri bilinmektedir. Bireyin başarıma güdüsünü doyurmada ve bireyi sosyal çevresine karşı daha anlayışlı daha olumlu, daha fazla kendine güvenen ve daha başarılı olmasında çok önemli rol oynamaktadır. Toplumda bireyleri spora sevk edecek sağlıklı ve doğru eğitim verecek spor adamları beden eğitimi ve spor yüksekokullarında yetiştirilmektedir ve çeşitli bölgelerde Beden Eğitim Öğretmeni olarak görev yapmaktadırlar. Okullarda öğrencilerin tam anlamıyla bir bütün olarak gelişmesi için çalışılmakta ve fiziksel gelişimi de beden eğitimi öğretmenleri sağlamaktadır.

Bu araştırmanın amacı, lise ve ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve öğretmenine karşı tutumlarına yönelik bir inceleme yaparak var olan durumu ortaya çıkarmaktır.

Araştırmanın örneklemini 2020-2021 yılında Erzurum'un Köprüköy ilçesindeki lise ve ortaokullarda görev yapan 150 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada ölçme aracı olarak Özkaya (2009) tarafından geliştirilmiş tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 43 sorudan oluşmuştur. Soruların 5 tanesi olumsuz 38 tanesi olumlu olup test güvenirliği $\alpha = 0,658$ olarak bulunmuştur. Bu sorular beden eğitimi dersi ve öğretmenine karşı tutumunu belirlemeye yönelik soruları içermektedir.

Bilgi verilerinin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde frekans dağılımları, ortalamaları, çapraz tabloları ve ki-kare testleri uygulanmıştır.

Araştırmaya katılanların demografik verileri değerlendirildiğinde; tamamının devlet okulunda görev yaptığı, %67,3'ünün ilköğretim kademesinde, %32,7'sinin Anadolu Lisesinde çalıştığı, %92'sinin bünyesinde kapalı spor salonu bulunmadığı ve %58,7'sinde 1 tane Beden Eğitimi Öğretmeninin görev yaptığı tespit edilmiştir

Araştırma sonucunda Beden eğitimi ve spor dersine ilişkin olumsuz ifadelere öğretmenlerin büyük oranda katılmadıkları, beden eğitimi ve spor dersine ilişkin olumlu düşündükleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Beden Eğitimi, Spor, Tutum*

ABSTRACT

Name and Surname : İlker Sal
University : Uludag University
Institution : Institute of Education Sciences
Department : Department of Physical Education and Sports
Degree Awarded : Master
Page Number : VIII + 121
Degree Date : 23 / 02 / 2021

THE ANALYSIS OF MANNERS OF DIFFERENT BRANCH TEACHERS WORKING IN HIGH SCHOOLS AND SECONDARY SCHOOLS IN KOPRUKOY DISTRICT OF ERZURUM TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS LESSONS

Today, the positive effects of physical education and sports on the personality development of the individual are known. It plays a very important role in satisfying the individual's motivation to succeed and in making the individual more positive, more self-confident and more successful towards his / her social environment. Sportsmen who will refer individuals to sports in the society and will provide healthy and correct education are trained in physical education and sports colleges and work as Physical Education Teachers in various regions. In schools, efforts are made to develop students as a whole, and physical education teachers provide physical development.

The aim of this study is to reveal the current situation by making an examination of the attitudes of branch teachers working in high schools and secondary schools towards the physical education course and its teacher.

The sample of the study consisted of 150 teachers working in high schools and secondary schools in Köprüköy district of Erzurum in 2020-2021. In the study, attitude scale developed by Özkaya (2009) was used as a measurement tool. The scale consists of 41 questions and test reliability was found to be $\alpha = 0,658$. These questions include questions to determine the attitude towards the physical education course and its teacher.

SPSS package program was used in the analysis of the information data. Frequency distributions, averages, cross tables and chi-square tests were used in the analysis of the research data.

When the demographic data of the participants are evaluated; it has been determined that 67.3% of them work at the primary education level, 32.7% of them work in Anatolian High School, 92% of them does not have a closed gym and 58.7% of them has 1 Physical Education Teacher.

As a result of the study, it shows that the teachers do not agree with the negative statements about the physical education lesson and they think positively about the physical education lesson.

Keywords: *Physical education, Sport, Attitude*

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Eğitim, kişilerin becerilerini gün yüzüne çıkarmak ve maksimum düzeyde geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Kişileri bedensel, ruhsal, duygusal ve toplumsal açılardan bir bütün halinde yetiştirmek genel eğitimin ana ilkeleri arasında yer almaktadır. Genel eğitime uyumlu bir şekilde eğitimde hedeflenenlerin hayata geçirilmesi kişinin zihinsel eğitimine ek olarak bedensel eğitimi ile de gerçekleşebilmektedir. Dolayısıyla beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak gündeme gelmektedir.

Beden eğitimi ve sporun temel maksadı, öğrencilerin bedensel faaliyetlerle eğitimlerini gerçekleştirerek tüm öğrencilerin hareket potansiyellerini maksimum seviyeye çıkarmalarını sağlamaktır. Buna ek olarak öğrencilerin bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimlerinin maksimum düzeye gelmesine katkı sağlamaktır. Dolayısıyla beden eğitimi derslerinin önemi kavranmaktadır. Bunun sağlanabilmesi için öğretmenlere, öğrencilere, ebeveynlere en mühimi de okul yöneticilerine büyük görevler düşmektedir. Kangalgil, Hünük, Demirhan, (2006) beden eğitimi derslerinin işlenmesi konusunda öğrenci, öğretmen ve programın düzen içerisinde sürdürülmesinin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir.

Kişinin bir konuyla ilgili bilgi ve kabiliyetlerinin yeterli düzeyde olması, konuyla ilgili davranışları sergilemede kişiyi yeterli duruma getirebilmektedir. Ancak kişi güdülenemez ve pozitif tutum içerisinde olmaz ise davranışları gerçekleştirmeye ilişkin yeterli eğilim içerisinde olmayabilir. Dolayısıyla öğretme-öğrenme ortamındaki kişilerin öğrenmeyle ilgili pozitif tutumlarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Başka branşlarda görevlerini yerine getiren öğretmenlerin tutumları da öğrencileri ve ebeveynleri önemli düzeyde etkilemektedir.

Tutumlar bireylerin davranışlarının şekillenmesini sağlayan duyuşsal unsurlardır ve bireyin davranışlarının yönünü ve şiddetini etkilemektedir. Beden eğitimi derslerine karşı

pozitif tutumlar, başarı sağlamak, ders konularına ilgi duymak, ders konularının ne kadar önemli olduğunu görebilmek neticesine mümkün olmaktadır.

Tutum, kişinin kendisine veya çevresinde bulunan herhangi bir objeye toplumsal konu veya vakaya karşı tecrübe, motivasyon ve bilgileri ışığında örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışlar tepki eğilimleridir. Buna bağlı olarak tutumlar en pozitif olandan en negatif olana kadar birçok şekilde sınıflandırılabilir. Olumsuz tutumlar, obje veya görüşler konusunda negatif inanç sahibi olma, onu reddetme ya da sevmeme, ona karşı hareketlerde bulunma şeklinde kendini gösterebilmektedir. Olumsuz tutumlar, objeye ya da görüşlere karşı pozitif inanç sahibi olma ve sevmeme şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Dolayısıyla bir kişi, anlam ifade eden ve kişinin farkında olduğu herhangi bir objeye karşı tutum meydana getirebilmektedir. Bir kişi herhangi bir siyasi partiye, düşünceye, fikre, ulusa, topluluğa, inanca, değerlere ve buna benzer olgulara karşı olumsuz ya da olumsuz tutumlar sergileyebilmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, lise ve ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve öğretmenine karşı tutumlarına yönelik bir inceleme yaparak var olan durumu ortaya çıkarmaktır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Günümüzde artık beden eğitimi ve sporun bireyin kişilik gelişiminde olumlu etkileri bilinmektedir. Bireyin başarıma güdüsünü doyurmada ve bireyi sosyal çevresine karşı daha anlayışlı daha olumlu, daha fazla kendine güvenen ve daha başarılı olmasında çok önemli rol oynamaktadır. Toplumda bireyleri spora sevk edecek sağlıklı ve doğru eğitim verecek spor adamları beden eğitimi ve spor yüksekokullarında yetiştirilmektedir ve çeşitli bölgelerde Beden Eğitim Öğretmeni olarak görev yapmaktadırlar. Okullarda öğrencilerin tam anlamıyla

bir bütün olarak gelişmesi için çalışılmakta ve fiziksel gelişimi de beden eğitimi öğretmenleri sağlamaktadır.

Yapılan araştırmalarda, Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları, Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları, ilköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören kız öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları, ilköğretim ve ortaöğretim kurumları yöneticilerinin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmenlerine karşı tutumları, ilköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin, Ailelerinin ve Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi, Türkiye de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları ve buna benzer birçok araştırma yapılmıştır. Fakat lise ve ortaokullarda görev yapan branş öğretmenleri ile ilgili araştırma yapılmadığı görülmüştür. Bu nedenle tez çalışmasının literatürde daha sonra yapılacak çalışmalara da ışık tutması beklenmektedir.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu tez çalışması;

- Anket sorularına verilen cevaplar,
- 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı,
- Erzurum ili Köprüköy ilçesindeki okullarda görev yapan farklı branş

öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

- Örneklemenin evreni temsil eder nitelikte olduğu varsayılmıştır.
- Araştırmada kullanılan ölçümlerin, araştırmanın amacına hizmet edebildiği varsayılmıştır.
- Anketlerde yer alan ifadelerin okuyucular tarafından doğru anlaşıldığı varsayılmıştır.

- Ankete katılan öğretmenlerin, soruları samimi ve doğru bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.
- Araştırmada tercih edilen istatistiksel yöntemlerin ve değerlendirmelerin geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

1.5. Araştırma Soruları

Araştırmanın soru cümlesi: “farklı branşlarda görev yapan lise ve ortaokul öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları nasıldır?” şeklindedir.

2. BÖLÜM

2.1. Beden Eğitimi Kavramı

Beden eğitimi, kişinin sağlığı, karakterinin oluşum süreci, moralinin etkinliğinin arttırılması, milli açıdan kuvvetli, müşterek duygu ve davranışları yüksek bir varlık ile direkt alakalı bir eğitim etkinliği biçiminde tanımlanmaktadır (Aras, 2013: 39). Farklı bir tanıma göre ise beden eğitimi, kişinin bedensel ve ruhsal sağlığını ileri taşımak amacıyla insan organizmasının bütünlük ilkesine dayanan bütün kişiliğinin eğitilmesidir (Alparslan, 2008: 46). Beden eğitimi; kişinin bütünüyle bedensel ve ruhsal niteliklerinin, kişinin yaşına uygun bir kapasiteye eriştirilmesi amacıyla fiziksel hareket ya da oyunla çalışmalar gerçekleştirilmesidir (Şahin, 2006: 38).

Kişilerin bedensel ve ruhsal açıdan gelişimlerini sağlıklı organizma bütünlüğü ile gerçekleştiren, kişileri oldukları sosyal temele yararlı bir birey halinde yetiştirmeyi hedefleyen bilim dalıdır (Açak, 2006: 29).

Ceylan (2008: 42), beden eğitimini, bedenin kimi niteliklerinin geliştirilebilmesi, kas ve eklemlerinin kontrollü ve dengeli bir biçimde gelişim göstermesini sağlayan, düzenli bir şekilde hareket halinde olmayı öğreten bir etkinlik mekanizması şeklinde tanımlamıştır. Buna ek olarak beden eğitimi, kişilerin sosyal yönden gereksinimlerini gidermeye ilişkin, bulunduğu yaşın ve genetik yapının gerektirdiği kuvvete eriştirilmesi amacıyla rekabet gütmenden gerçekleştirilen bir bilim dalıdır.

Çarpıcı bir biçimde gelişim gösteren ve değişim içerisinde olan dünyada beden eğitimi, kişiler üstünde bedensel ve ruhsal bakımdan hayli önem taşımaktadır. Beden eğitimi, kişilere kendilerini daha kolay ifade edebilme, sosyalleşme ve toplumsal bakımdan bütünleşme gibi pek çok donanım kazandırmaktadır. Dolayısıyla beden eğitimi, çağdaş toplumlar içerisinde varlığını daima sürdürmektedir (Bal, 2010: 40).

2.2. Beden Eğitimi ve Spor Programının Temel İlkeleri

Beden eğitimi ve spor dersleriyle alakalı temel ilkeler 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. Maddesinde belirtilen Türk Milli Eğitiminin Amaçları paralelinde belirlenmiştir. Bahsi geçen yasaya göre beden eğitimi ve spor öğretim programının bağlı olduğu temel ilkeler şu şekildedir:

- Beden eğitimi ve spor öğretim programı fiziksel faaliyetler, spor ve oyun ile öğrenme temeline uygun geliştirilmiştir.
- Program oluşturulurken öğrencilerin bilişsel, psikomotor ve duyuşsal niteliklerinin bütün haliyle geliştirilmesi hedeflenmiştir.
- Program öğrenci odaklı olmakla beraber öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına olanak tanımaktadır.
- Öğretim programı süreç ağırlıklıdır.
- Öğretim programı gelişimsel bir sarmal yapıya sahiptir.
- Öğretim programı esnek yapıya sahiptir.
- Öğretim programında bulunan tema ve konular talep edilen edinimlere erişmeye katkıda bulunmaktadır.
- Beden eğitimi dersleri içerisinde öğrencilerin eğitim süreçlerinde çevre ve başka insanların tecrübeleri mühim bir yere sahiptir.
- Beden eğitimi derslerinin hem öğrenme hem de öğretme ortamı kişisel, eşli ve grup çalışmalarında oluşan dengeli bir yapıda devam etmektedir.
- Beden eğitimi dersleri içerisinde bulunan uygulamalarda öğrencilerin kendilerini güvende hissetmeleri temel alınmaktadır.
- Öğretim programı içerisinde eleştirel ve yansıtıcı düşünme ve yaratıcılık seviyesini geliştirmek ön planda yer almaktadır.
- Öğretim programında hem toplumsal hem de evrensel değerler bulunmaktadır.

- Öğretim programı içerisinde bulunan uygulamalarla öğrencilerin centilmen bir şekilde oyun ve mücadele tutumlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.
- Öğretim programı öğretmenlerin özgürlük alanı içerisinde hareketlerine müsaade edecek şekilde tasarlanmıştır.
- Tüm öğrencilerin beden eğitimi derslerine katılım sağlaması esas alınmaktadır.
- Ders içerikleri içerisinde çevreye ve doğaya saygı esastır.
- Beden eğitimi ders uygulamaları eğlenerek öğrenme ortamı sağlaması bakımından öğrencilere katkıda bulunmaktadır.
- Beden eğitimi öğretim programının değerlendirme süreci çok yönlü olarak programlanmıştır.
- Beden eğitimi dersleri öğrencilerin sağlıklı bir yaşam sürmelerini ve bunu alışkanlık edinmelerini sağlamayı amaçlamaktadır (MEB, 2013: 5).

2.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amacı

Beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin yaşamları süresince kullanacakları hareket, faal ve sağlıklı yaşam hem kavramları hem de stratejileri ile beraber öz yönetim, sosyal ve düşünme kabiliyetlerinin geliştirilerek ilerleyen dönemdeki öğretim seviyesine hazır duruma gelmelerini amaçlamaktadır (MEB, 2018: 9).

Bahsi geçen amaca paralel olarak öğrenciler birçok faaliyetlerce sporlara has yeteneklerini geliştirir; hareket kavramlarını ve ilkelerini kimi bedensel faaliyetlerde ve sporlarda; hareket stratejilerini ve taktiklerini kimi bedensel faaliyetlerde ve sporlarda kullanır; sağlıklı yaşama ilişkin bedensel faaliyet ve spor kavramları ile ilkelerini açıklar; sağlıklı ve zinde olmak, sağlıklarını daha iyi bir seviyeye taşımak amacıyla bedensel faaliyetlere ve sporlara düzenli bir biçimde katılım sağlar, beden eğitimi ve spora ilişkin kültürel birikim ve değerleri özümser; beden eğitimi ve spor katılımları ile öz yönetim kabiliyetlerini; iletişim kabiliyetleriyle iş birliği; adil oyun, sosyal sorumluluk, lider olma,

doğaya saygı duyma ve farklı olma konularında sahip oldukları niteliklerini geliştirirler (MEB, 2018: 8).

Beden eğitimi ve spor dersi ile kişi, bedensel, duyuşsal ve bilişsel olarak rahatlamakla beraber sağladığı gelişim dolayısıyla derse daha fazla önem atfetmektedir (Şahin vd., 2001: 33). Bedensel ve ruhsal bakımdan sağlığı yerinde olmayan, enerjisini dışarıya boşaltamayan bir öğrencinin farklı derslerde de başarı sağlaması beklenmeyen bir durumdur. Okul içerisinde öğrencilerin alakalı oldukları alan ve kabiliyetlerine göre, farklı branşlarda yarışmalar programlanmalı ve öğrenciler spor yapmaları konusunda teşvik edilmelidirler. Dolayısıyla sağlıklı ve yüksek özgüvene sahip kişiler olmalarına destek verilecek ve topluma katkıda bulunulmuş olacaktır.

Eğitimin bütünlüğü bakımından sağlıklı bir toplum meydana getirmek, tüm gelişmiş ülkelerin beden eğitimi ve spora olan yaklaşımını içermektedir. Bu durum, toplumu meydana getiren kişilerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal sağlığı ile sosyalleşmesine olanak vermek ve refah seviyelerini ileri taşımak anlamına gelmektedir (Eken, 2008: 37).

Beden eğitimi dersleri pek çok bakımdan eğitimin genel olarak amaçladıklarına katkı sağlamaktadır. Birincil olarak dersler, kişilerin bütünsel anlamda gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor dersleri okul müfredatları içerisinde motor kabiliyetleri ve sağlığın gelişimine katkı sağlayan tek derstir. Bu kapsamda derslerin programlarının kaliteli olması, öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Alparıslan, 2008: 43).

Başer (2009: 28), genel eğitimin mühim bir parçası niteliğı taşıyan beden eğitimi ve spor dersinin temel maksatlarının başında, öğrencilerin bedensel faaliyetler yani hareketler ile eğitilmesini sağlamak ve tüm öğrencilerin hareket kapasitelerini maksimum seviyeye çıkarmalarına katkıda bulunmak olduğunu ifade etmiştir. Buna ek olarak beden eğitimi dersleri öğrencilerin fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel anlamda gelişimlerinin de

maksimuma çıkarılmasına destek olmaktadır. Atatürk İlke ve İnkılapları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitiminin Temel Amaçlarına paralel olarak; çocukların gelişim nitelikleri de dikkate alınarak, onların kişisel ve toplumsal açıdan sağlıklı, mutlu, ahlâklı ve dengeli kişiliklere sahip, yapıcı ve yaratıcı, üreten, ulusal kültür değerlerini ve demokratik yaşamın temel ilkelerini özümsemiş nitelik sahibi kişiler olarak yetiştirilmeleri de beden eğitimi ve spor derslerinin ana hedefleri içerisinde yer almaktadır (Başer, 2009: 29).

Eğitimin sağlanması beklenen amaçlar arasında öncelikler çocukların sahip oldukları gizli güçlerin ve becerilerin su yüzüne çıkartılıp maksimum seviyede geliştirilmesi yer almaktadır. Çocukların fiziksel, duygusal, zihinsel ve toplumsal bakımdan gelişimlerine destek verilmesi çağdaş eğitim sisteminin temel ilkelerinden bir tanesidir. Dolayısıyla hareket etmeyi ve bu hareketler ile öğrenmeyi hedefleyen beden eğitimi ve spor dersleri, ana eğitim etkinliklerinin önemli bir parçasıdır (Kangalgil, 2006: 39). Ders niteliği ile ele alındığında beden eğitiminin hedefleri ulusal eğitim mevzuatında ifade edilmiştir. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor derslerinin temel maksatları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- Öğrencilerin mevcuttaki gelişim nitelikleri dikkate alınarak onların kişisel ve toplumsal bakımdan sağlıklı, iyi ahlaka sahip, mutlu ve dengeli kişiliklere sahip, yaratıcı ve üretken, ulusal değerleri ve demokratik ilkeleri özümsemiş kişiler şeklinde yetiştirmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin Atatürk ve başka düşünürlerin beden eğitimi konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme,
- Bedendeki bütün organ ve mekanizmaların kapasitesine uygun bir şekilde gelişiminin sağlanması ve kuvvetlendirilmesi,
- Öğrencilerin iyi bir duruş alışkanlığı kazanmaları için katkı sağlama,
- Kas ve sinir yapısının koordineli bir şekilde çalışmasını sağlama,

- Öğrencilerin beden eğitimi ve sporla ilgili olarak temel bilgi, kabiliyet, tutum ve alışkanlık edinmelerine katkıda bulunma,
- Öğrencilerin gerekli olduğunda müzik veya ritim eşliğinde hareket kabiliyeti gösterebilme niteliklerinin geliştirilmesi,
- Öğrencilerin milli kültür içerisinde yer alan halk oyunları ile alakalı bilgi ve kabiliyet edinmelerini destekleme, ek olarak öğrencilerin halk oyunlarında faal olmaları hususunda hevesli olmalarını destekleme,
- Kurtuluş günleri ve ulusal bayramların ne kadar önemli olduğunun öğrenciler tarafından kavranması, gerçekleştirilen törenlere katılım hususunda öğrencilerin hevesli olmalarını sağlama,
- Öğrencilerin beden eğitimi ve sporun sağlık bakımından yararlı olduğunu öğrenmelerini sağlama ve dolayısıyla serbest vakitlerinde beden eğitimi ve spora yönelim alışkanlığı edindirme,
- Öğrencilerin esas sağlık kurallarıyla ilkyardım hususlarındaki bilgi, tutum ve alışkanlıklarını, kabiliyetlerini geliştirme,
- Öğrencilerin doğayı sevmesini sağlama, temiz hava ve güneşten yararlanma alışkanlığı kazanmalarını sağlama,
- Öğrencilerin iş birliği içerisinde çalışma kabiliyetlerinin gelişmesine katkıda bulunma,
- Görev ve sorumluluk bilincine sahip, liderine uyum sağlayan ve gerekli olduğunda liderlik etme kabiliyetine sahip kişiler yetiştirme,
- Öğrencilerin doğru ve hızlı karar alma kabiliyetlerini geliştirme,
- Öğrencilerin kendilerine güvenme kabiliyetlerini geliştirme,

- Öğrencilerin dostluk içerisinde yarışma ve oynama kabiliyeti kazanmasını sağlama ve ek olarak kazanan kişiyi takdir etme, kaybetmeyi kabul etme, haksızlık ve hileye karşı durma kabiliyetlerinin gelişimine katkıda bulunma,
- Öğrencilere demokratik hayat dolayısıyla gerekli tavır ve alışkanlıkları edindirme,
- Öğrencilerin topluma mensup kişiler olarak kamu kaynaklarını verimli kullanma ve muhafaza etme bilinci edindirme,
- Öğrencilerin spor tesisleri ve malzemeleri hususunda bilgi seviyesini arttırma, gerekli olduğunda tesis ve malzemeleri kullanabilme kabiliyeti edindirme (Çoban ve Ünveren, 2007: 35).

2.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi ve Yararları

Teknolojide yaşanan gelişmelerin yetersiz kaldığı zamanlarda kişiler gündelik işlerini çoğunlukla bedensel kuvvetlerini kullanarak gerçekleştirmekteyken teknolojik gelişmeler ışığında günümüzde insanlar gün geçtikçe tembel ve hareketsiz bir hayat tarzına geçiş yapmaktadırlar. Bundan dolayı dünyada pek çok hastalık oluşmuş, devletler ortaya çıkan sağlık sorunları ile başa çıkabilmek için insanların bedensel bakımdan hareketlilik edinmelerini sağlayan uygulamalar geliştirmişlerdir. Bu noktada beden eğitimi ve spor dersi hareket olmaksızın yaşama biçimi dolayısıyla ortaya çıkan sağlık sorunlarını minimuma indirmek hususunda önemli bir faktördür. Gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar, travma neticesinde meydana gelen sağlık problemleri dışında, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin pek çok sağlık problemi ile başa çıkmakta önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir (Açak, 2006: 40).

Eğitim sisteminin temel amaçları içerisinde ilk sırada toplumda kaliteli iş gücünün yetiştirilmesi yer almaktadır. Nitelik sahibi insan gücünün yetiştirilmesi için de kişilerin bedensel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal bakımdan sağlık sahibi olmalarına etki edecek faaliyet

ve uygulamalar gerekmektedir. Dolayısıyla beden eğitimi dersi önemlidir. Beden eğitimi faaliyetleri düzen içerisinde uygulandığı takdirde bedensel uygunluğa ek olarak kişilerin pek çok bakımdan gelişimleri de desteklenmektedir (Heper, 2012: 34).

Bedensel bakımdan faal durumda olan öğrencilerin akademik güdülenmelerinin üst seviyede olması beklenmektedir. Kişilerin bilhassa büyüme ve ergenlik dönemlerinde gerçekleştirdikleri bedensel faaliyetler sosyo-duygusal kabiliyetlerinin gelişimine katkıda bulunmaktadır (Aras, 2013: 37).

Beden eğitimi ve spor dersleri kişilerin esas kişiliklerini bulmalarına ve sosyalleşmelerine olanak tanımaktadır. Oyunlar ve kimi spor dallarına has hareket kabiliyetlerinden meydana gelen beden eğitimi dersleri kişilerin bedensel sağlığının ve kabiliyetlerinin gelişmesine destek vermektedir. Bu bakımdan beden eğitimi ve spor dersi öğrencilerin minimum yorgunluk ile zihinsel, bedensel, ruhsal ve sosyal açılardan olgunlaşmaları konusunda da önemli bir role sahiptir (Başer, 2009: 32).

Beden eğitimi ve spor dersleri yardımıyla öğrenciler bedensel, duygusal ve zihinsel pek çok alanda bütüncül bir gelişim sağlamak ve buna ek olarak öğrencilerin okul içerisinde ve dışında iletişim becerileri pozitif yönde etkilenmektedir. Öğrencilerin bu ders dolayısıyla toplanarak sosyalleşmekte, dersin hedeflerine erişildiğinde öğrenciler daha sağlıklı ve daha mutlu olmaktadır. Çocukların iyi alışkanlıklar kazanmasında, birbirleri ile daha iyi etkileşime geçmelerinde ve sosyalleşmelerinde beden eğitimi ve spor dersi bir köprü görevi görmektedir (Sarıdede, 2018: 39).

Beden eğitimi ve spor dersi yardımı ile öğrenciler kendilerini tanımakta, kabiliyetlerini geliştirmekte, yapabilecekleri konusunda fikir edinmekte, kuvvetli ve zayıf yönlerinin farkına varmakta, bedenlerinin ve sağlığın ne kadar önemli olduğunu kavramak suretiyle bilinçlenmektedirler. Sağlıklı ve mutlu bir hayat sürmek için gerekli bilgiler, tutumlar ve alışkanlıklar edinmektedirler (Açak, 2006: 38).

Fiziksel hareketliliğin sağlık bakımından faydalı olduğu bilinmektedir. Bu bilgi ışığında Dünya Sağlık Örgütü, 5 ve 17 yaş aralığında bulunan kişilerin kas ve kemik yapısının kuvvetlenmesi bakımından haftada minimum üç kere tempolu ve minimum bir saatlik bedensel faaliyet yapmaları gerektiğini ancak buna karşın birçok kişinin bu aktiviteleri gerçekleştirmediğini belirtmiştir. İlerleyen senelerde meydana gelecek birçok hastalığa engel olmak için bedensel hareket ve aktivitelerin önemi yadsınamayacak bir gerçektir (Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2014: 33).

Çocukların ve gençlerin bedensel aktivite ve spor katılımlarının arttırılması konusunda beden eğitimi dersleri önemli katkılar sağlamaktadır (Tappe ve Burgeson, 2004: 27). Dolayısıyla okullarda beden eğitimi ve spor dersinin bulunduğumuz çağa ve güncel bilgi birikimine paralel bir şekilde geliştirilmesiyle beraber öğrencilerin daha faal olmaları gerekmektedir. Bundan dolayı farklı eğitim mekanizmalarından faydalanmak önemli bir husustur (şirinkan ve Erciş, 2009: 36).

2.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerindeki Etkisi

Gelişim, kişinin fiziksel yapısı, duygusal, sosyal ve bilişsel nitelikler açısından düzen içerisinde büyümesi, değişim göstermesi ve talep edilen görevleri yerine getirebilecek bir duruma gelmesi şeklinde açıklanmaktadır (Oğuzkan, 1974: 33). Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi, gelişim yalnızca fiziksel gelişim değil diğer gelişim alanlarını da kapsamaktadır. Buna ek olarak fizik, herhangi bir gelişim görevini gerçekleştirmek üzere olgunlaşırken ve hazır hale gelirken bir gelişim içerisinde bulunmaktadır. Netice itibariyle gelişim, olgunlaşma ve öğrenme kavramlarının etkileşimi neticesine meydana gelmektedir (Ulusoy vd., 2015: 37).

Beden eğitimi ve sporun gelişime olan etkisi dört başlık altında ele alınmaktadır (Güneş, 2002: 37; Siendentop, 2004: 33):

1. Fiziksel Gelişime Etkisi
2. Psikomotor Gelişime Etkisi

3. Bilişsel (Zihinsel) Gelişime Etkisi
4. Duygusal ve Sosyal Gelişime Etkisi

2.5.1 Fiziksel Gelişime Etkisi. Fiziksel gelişim, kişinin bedenindeki bütün mekanizmaların ve duyu organlarının gelişim göstermesiyle beraber boy, kilo gibi vücut yapısındaki niceliğe dayanan değişimleri ve artışları kapsayan bir kavramdır. Beden eğitiminin temel amaçları bedensel gelişimi ve motor kapasitesinin gelişim göstermesine katkıda bulunmaktır (Günsel, 2004: 38).

Kişilerin hareket mekanizmalarının oluşturduğu kas ve eklem gelişimine yardımcı bulunan en mühim faktörler egzersiz, oyun ve spor gibi faaliyetlerdir. Düzenli bir biçimde yapılan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinde organizmanın bedensel uygunluk ve dayanıklı olmasına bağlı bir şekilde iç organların işlevleri de gelişmektedir. Buna göre organizma değişim gösteren şartlara hızla uyum sağlamakta ve yorgunluk ile mücadele edebilme kuvvetine sahip olmaktadır (Mirzeoğlu, 2003: 29). İyi bir şekilde planlanmış olan beden eğitimi ve spor faaliyetleri hız, güç, dayanıklılık, denge, kuvvet, esneklik ve reaksiyon gibi bedensel uygunluk bileşenlerinin ve iskelet mekanizmasının gelişiminde pozitif etki sahibidir (Mengütay, 2005: 34).

Bir sistem içerisinde gerçekleştirilen bedensel faaliyetler sonrasında kişinin fiziksel rahatsızlıkları ile ilgili algı durumu pozitif yönde değişmekte ve bundan dolayı kendisini bedensel bakımdan iyi ve sağlıklı hissetmektedir; bu durum bedensel iyilik durumu ile ilgili gerçekleşen etkiyi ortaya koymaktadır (Zorba vd., 2005: 34). Pek çok araştırma neticesinde, bireylerin bedensel durumlarıyla ilgili kişisel değerlendirmeleri yani kendilerini bedensel anlamda iyi hissetmesi ile spor aktiviteleri arasında olumlu bir ilişki tespit edilmiştir (Blumenthal vd., 1982: 34; Hayes ve Ross, 1987: 33; Abele ve Brehm, 1991: 37).

Sporun sağlığa olan etkileri, koruyucu ve tedavi edici iki etki şeklinde sınıflandırılmıştır. Sağlık eğitimi ve sağlığın geliştirilmesi hususlarından klinik hekimliğe,

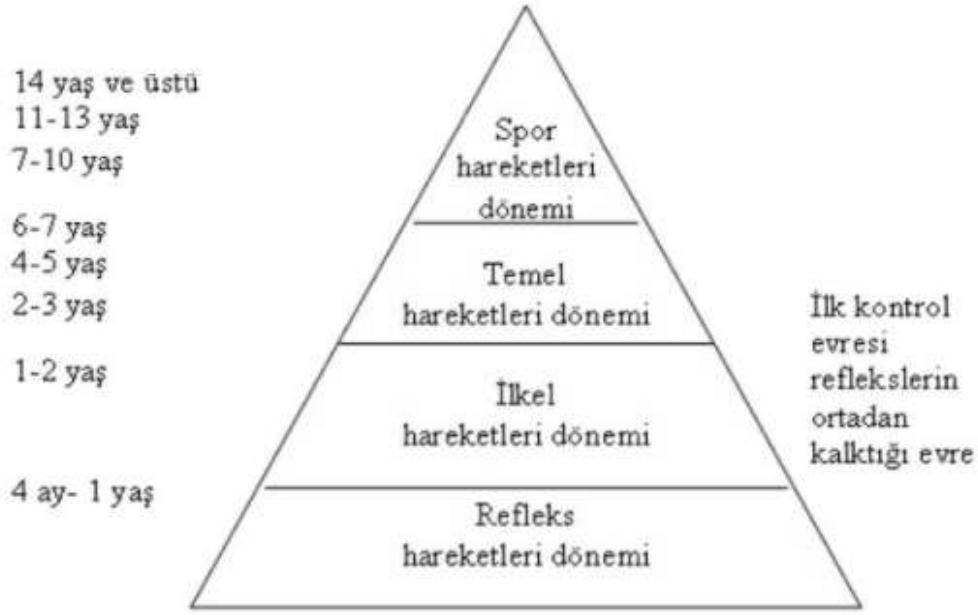
temel tıp bilimlerinden sosyal bilimlere kadar geniş bir yelpazeye sahip olan koruyucu hekimlikte birincil, ikincil ve üçüncül korunma kavramları ortaya çıkmaktadır. Birincil korunma (primer prevensiyon) kavramı, daha kişisel ve genel bakımdan sağlığı sınırlayan hiçbir gelişme görülmeyen aşamada, hastalık yapan ve zarar veren unsurların yok edilmesi ile sağlığın geliştirilmesi sürecini ifade etmektedir. Bir hastalığa yatkın olmanın veya bu hastalıkla ilgili ilk belirtilerin erken tanı ile saptanması ve bu negatif durumu yok edici uygulamaları uygulamaya geçirildiği süreç ise ikincil korunmadır (sekonder prevensiyon). Üçüncül koruma (tersiyer prevensiyon), hastalık durumunun tekrar etmesini engelleme süreci olarak ifade edilmektedir. Dolayısıyla düzenli egzersiz ve spor aktiviteleri belli hastalıklarla ilgili bilinçli ve güdülenmiş bir tutum olarak uygulanarak birincil, ikincil ve üçüncül koruma ve tedavi süreci içerisinde yer almaktadır (Zorba vd., 2005: 33).

Obezite; kişinin sahip olduğu yaş, cinsiyet, iskelet yapısı gibi özelliklere göre sağlık konusunda risk içermeye sebep olan fazla ağırlık sahibi olma halidir (Özer, 2013: 38). Hareket olmaksızın yaşama ve dengesiz beslenme obezitenin en mühim sebepleri arasında yer almaktadır. WHO, ACR, AHHPERD, ICSS ve ICHPER gibi milletler arası kurumlar tüm dünyada obezitenin ve hareketsizlik dolayısıyla meydana gelen hastalıkların engellenmesi amacıyla kişilerde bedensel faaliyet konusuna odaklanılması gerektiğini ifade etmektedir. Milletler arası pek çok kurum stratejik programlarını oluşturarak gelişmiş ülkelerdeki bedensel faaliyet seviyelerinin, bedensel aktivite katılımlarının arttırılması yönünde tavsiyeler yayınlamaktadır. Birleşik Devletler Sağlık ve İnsani Hizmetler Departman (HHS) tarafından belirlenen, Healty People 2000 ve Healty People 2010 programları bu konuda en belirgin saptamalar yapan çalışmalar olarak gösterilmektedir (CDC, 2019: 25; Özer, 2013: 37).

Halk tarafından “şeker hastalığı” şeklinde tanımlanan diabetes mellitus (diyabet), karbonhidrat sistemiyle ilgili kronik bir bozukluk durumudur. Pankreasın insel hücreleri tarafından salgılanan insülin hormonunun noksanlığı, metabolizmada gözlemlenen bu

bozukluğa sebep olmaktadır. Çalışmalar düzenli bedensel aktivitenin insüline bağımlılığı olmayan diabetes mellitusun ilerleme riskini azalttığını saptamaktadır. Egzersiz, kilo kontrolü, insülin duyarlılığı ve glikoz toleransına etki etmektedir. Hafta içerisinde minimum bir kez egzersiz yapan bireylerde diyabet riskinin azaldığı belirtilmektedir. Diyabet riski haftada bir, iki, dört veya beş gün egzersiz yapan erkeklerde sırası ile 0,23, 0,38 ve 0,42 oranına azalma eğilimi göstermiştir (Zorba vd., 2005: 39).

2.5.2. Psikomotor Gelişime Etkisi. Psikomotor gelişim, doğmadan öncesinden yaşamın sonlanmasına kadar devam eden bir süreçte, bedensel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesi doğrultusunda organizmanın istem dahilinde hareketlilik edinmesi durumudur (Gümüşdağ ve Yıldırım, 2018: 37). Psikomotor gelişim, kişinin organ sisteminin denetim altına alınmasında sergilediği kabiliyetlerin artış göstermesi olarak da açıklanmaktadır. Farklı bilim dalları ise psikomotor gelişimi, hayat döngüsü süresince motor davranışta oluşan süreç ve netice olarak ele alınabilen değişimler şeklinde tanımlamıştır. Genel itibariyle psikomotor gelişim, hayat süresince hareket davranışlarında ve hareketle ilgili biyolojik değişimlerin ele alınmasıdır. Farklı bir bakış açısıyla, kalıtım ve çevre tesiriyle hareket davranışlarında oluşan değişim süreci psikomotor gelişim olarak ele alınmaktadır (Çoknaz, 2017: 38).

Şekil 1: Gallahue'nun Piramit Modeli

Gelişim psikolojisinde kurumsal yaklaşımların daha ziyade tanımlayıcı seviyede olduğuna ve motor gelişime ilişkin gelişimsel bir modelin olması gerektiğine dikkat çeken Gallahue, motor gelişim aşamaları olarak isimlendirdiği bir model meydana getirmiştir (bkz. Şekil: 1). Şekli piramit gibi olan model, her bit motor gelişim döneminin bir diğeri üzerine kurulu 4 dönemi ifade etmektedir. Piramit içerisinde ilk dönem, refleks hareketler dönemi, sonrasında ise refleksleri olgunlaşma yoluyla meydana getiren hareketlerden oluşan ilkel hareketler dönemi yer almaktadır. Temel hareket kalıplarının geliştirildiği dönem piramitte temel hareketler dönemi olarak yer almaktadır. Piramitte en uç noktada bulunan dönem, spora ile ilgili dönemlerdir. Temel hareketler spora, oyuna, rekreatif faaliyetlere uygulanmaktadır ve ek olarak bir spor dalında uzman hale gelmeyi de kapsamaktadır (Gallahue, 1982: 38; Gallahue vd. 2012: 33; Çoknaz, 2017: 37; Yamaner vd., 2019: 34).

Yapıları itibariyle hayli hareketli olan çocukların sağlık içerisinde gelişebilmeleri için bu hareket ihtiyaçlarının giderilmesi konusu önemlidir. Bu gereksinimi giderebilecek faaliyetlerden bir tanesi beden eğitimi ve spor etkinlikleridir. Temel hareket kabiliyetlerini de

içerisine alan bu etkinlikler çocukların kas koordinasyonu, dayanıklılık düzeyi, kuvvet ve esnekliği unsurlarında hayli etki sahibidir. Bedensel faaliyet, hareket eğitimi, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin solunum, dolaşım, iskelet, kas sistemi motor performans ve birçok bedensel duruma pozitif etkileri bulunmaktadır (Yarımkaya ve Ulucan, 2015: 37).

Hareket eğitimi, çocukların lokomotor ve denge hareket kabiliyetlerinin gelişmesini sağlamaktadır. Ek olarak bu temel eğitim, çocukların bedensel uygunluk, algıya dayalı motor gelişimi, sosyal ve duygusal gelişim, öğrenme kapasitesinin maksimuma çıkarılması ve serbest vakitlerin pozitif ve iyi yönde kullanma alışkanlıklarının edindirilmesi bakımından önemli katkılarda bulunmaktadır (Yenal vd., 1999: 38).

Netice olarak gerçekleştirilen çalışmalar incelendiğinde çevreye dayalı unsurlar olarak beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin motor performans, solunum, kas-iskelet sistemi, dolaşım ve temel motorik niteliklerin edindirilmesi konusunda pozitif etkilere sahip olduğu gözlemlenmektedir (Sevimay, 1986: 37; Karakuş ve Koç, 1997: 37; Yenal vd., 1999: 37; Günay ve Cicioğlu, 2001: 34; Dursun, 2004: 35; Karagöz, 2009: 33).

2.5.3. Bilişsel (Zihinsel) Gelişime Etkisi. Biliş, kişilerin dünyayı öğrenmeleri ve anlamlandırmalarını kapsayan zihinsel etkinlikler anlamına gelmektedir. Biliş sözcüğü, neredeyse düşünme ile eş anlamları taşımaktadır (Woolfolk, 1993: 34; Morgan, 1975: 37). Atalarımızın geçmiş dönemde söyledikleri “Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.” sözü esasında zihinsel gelişim için sporun ne seviyede mühim olduğunu ifade etmektedir. Psikoloji dallarından bir tanesi olan gelişim psikolojisi içerisinde, kişinin gelişiminin yalnızca bir alanda değil pek çok alanda bütün olduğu, pozitif veya negatif alanların da birbirlerine etki ettiği ifade edilmiştir. Gelişim alanlarını bir bütün olarak ele alacak olur isek spora dayalı etkinliklerin yalnızca fiziksel gelişim amacıyla yapıldığını ifade etmek doğru olmayacaktır (Demirci, 2018: 33).

Çevreyle gerçekleştirilen etkileşim kişilerin zekâ ve dil gelişimine etki eden önemli unsurlardan bir tanesidir. Çevreyle gerçekleşen etkileşim, hayatın ilk senelerinde oyun ile başlamaktadır. Oyun içerisinde kişiler doğa koşulları, oyun materyalleri, takım arkadaşları ve rakipleri ile devamlı etkileşimdedirler. Oyunda oyunu anlamlandırmaya, takım arkadaşlarını ve rakiplerini gözleyerek oyunda var olan problemleri saptamaya çalışmaktadırlar. Oyuncu, saptadığı problemleri gidermeye, strateji geliştirmeye çabalar ve zihinsel anlamda kendini zorlar. Bunun neticesinde ise bilişsel anlamda gelişim gösterir. Problemleri giderme, karar verme, yaratıcılık gibi zihinsel işlemler oyunda öğrenilmektedir. Tüm oyunların zihinsel bir tarafı bulunmaktadır. Kimi oyunlar düşünme ağırlıklı oynandığı için zihin gelişimini odak almaktadır. Örnek vermek gerekirse satranç, dama, üçtaş vb. oyunlarda oyuncular yapacakları hamleyi düşünürlerken aynı anda rakiplerinin hamlelerini de düşünerek zihinlerini zorlamaktadırlar (Akçınar, 2018: 34).

Oyun içerisinde oyuncular duygularını, durumlarını, oyunun kurallarını, stratejileri, akıl yürütmeleri diğer oyuncularla paylaşmaktadırlar. Dolayısıyla dil gelişimleri hızlanmaktadır. Çocukluk dönemlerinde çok çeşitli oyun oynamak çocukların kelime haznelerine ve kendini ifade etme kabiliyetlerine fayda sağlamaktadır. Oyundaki sayışmalar, çocukların tekerlemeleri ve şarkıları ayırt etmelerini, ritim duygusunu ve diksiyonunu geliştirmektedir (MEB, 2014: 36).

Beden eğitimi ve sporun kişilerin kavrama kabiliyetleri üzerinde de olumlu etkisi bulunmaktadır. American College of Sports Medicine (ACSM) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada düzenli bir şekilde spor yapan çocukların hem sözel hem de sayısal testlerde pozitif gelişmeler yaşadıkları net bir şekilde ifade edilmiştir (Colcombe and Kramer, 2003: 33). Ek olarak bu faaliyetler gelecek yıllarda kavrama kabiliyetinin yok olmasını da önlemektedir (Yaffe vd., 2009: 34).

Araştırma neticesinde ders çalışmalarına ek olarak sosyal etkinliklere katılım sağlayan çocukların yalnızca ders çalışan çocuklara göre daha başarılı ve mental anlamda daha huzurlu oldukları saptanmıştır (Serbes vd., 2006: 35; Şenduran ve Amman, 2006: 33). Çocukların sadece akademik anlamda başarı sağlamaları değil aynı anda mental anlamda da sağlık sahibi kişiler olmaları için spora dayalı aktivitelerin, normal akademik çalışmalara eklenmesi gereklidir (Yıldırım, 2018: 37).

Beden eğitimi ve spor öğretimi üzerinde etkili olan, genç yaştakilerin zihinsel gelişimin farklı bir önemli tarafı da öğrenciler ile öğretmenlerin nasıl bir ilişki içerisinde olduğudur. Gençlik, yetişkin davranışları, değer yargıları ve yaşam felsefesinin pekiştirildiği bir dönem olarak bilinmektedir. Bu sebeple beden eğitimi ve spor öğretmeni olgun bir hayat için gereksinim olan en uygun ideallere örnek olmalıdır. Beden eğitimi içerisinde sportmen davranışlar sergilemekle beraber bireyler birbirlerinden hangi düzeyde farklı olursa olsun herkese saygı duyma tutumunu teşvik edilmelidir (Günay, 2019: 35).

2.5.4. Sosyal ve Duygusal Gelişime Etkisi. Sosyal etkileşim ile edinilen tecrübeler, bireylerin çevrelerini anlamalarını ve kendilerini ifade etme şekillerini ortaya çıkararak duygularını da düzenlemelerini sağlamaktadır. Dolayısıyla toplumca kabul edilen davranış, tutum ve değerler edinilmekte ve sosyal gelişim hız kazanmaktadır. Sosyal olma ve duyguların ifade edilmesiyle alakalı yaşanan gelişim sürecinde büyüme, sinir sistemi, bilişsel gelişim, sosyal ve kültürel tesirler de önemli rol sahibidir. Bu sebeple birçok yönden gelişim alanları duygusal gelişim ve sosyal gelişim, sosyo-duygusal gelişim olarak da incelenmektedir. Bu bakımdan ele alındığında sosyo-duygusal gelişim; bütün pozitif ve negatif duyguların tecrübe edilmesini, ifade edilmesini ve yönetilmesini, insanlar ile yakın ve tatmin edici ilişkiler geliştirilmesini, çevreyi faal bir şekilde keşfetmeyi ve öğrenmeyi kapsamaktadır (Akyol, 2017: 33).

Kişilerin sosyal ve duygusal gelişimleri bir etkileşim içerisinde gerçekleşmektedir. Bireylerin ilk olarak kendilerini birey olarak görmeleri, pozitif ya da negatif bütün niteliklerini kabul etmeleri daha sonra gruba uyumlu olmaları söz konusudur (Aracı, 1999: 32). Spor, sadece bedensel bakımdan gelişme için değil aynı zamanda kişilerin kişilik ve ahlaki gelişimleri bakımından da önem taşımaktadır. Çocuklar genellikle eğlenmek, heyecanlanmak, birlikte olmak, güç geliştirmek ve yeni kabiliyetler edinmek amacıyla spor yaparlar. Spor yapan çocuklar yaşayarak öğrenir, yaratıcılıklarını geliştirir ve sorumluluk bilinci edinir. Yardımlaşma ve iş birliği içerisinde olma, arkadaşlarına ve oyunun kurallarına saygı duyma gibi sosyal davranışları edinerek pozitif bir benlik gelişimi ortaya koyarlar (Mengütay, 2005: 36).

Geldiğimiz noktada toplumlarda spora olan ilginin artış göstermesi, sosyal hayatın ayırt edici niteliklerindendir. Dil, din, ırk ve cinsiyet ayrımı yapılmaksızın tüm insanları bir araya getirebilen farklı bir vaka bulunmamaktadır. Seyretmeye dayalı sporların sosyal yaşamdaki verimliliği öyle fazladır ki, resmen demokrasiye temel oluşturmaktadırlar. Demokrasinin gelişim göstermesinde ve pekişmesinde birleştirici nitelik sahibidirler. Spora dayalı faaliyetler ferdi olarak gerçekleşse de sosyal bir özelliğe sahiptir ve sosyal bir olaya temel oluşturmaktadır. Hareketler ile yarışma, rekabet, mücadeleye ek olarak toplumsal iş birliği, bütünleşme ve uyum sosyal olgu ve olayın ayrılmaz özellikleridir (Mengütay, 2005: 37).

Oyunlar nerede ve hangi koşullarda oynanıyor olursa olsun sosyal ve duygusal gelişimler üzerinde etki sahibidir. Saptanan amaçlar paralelinde oyunlar kişisel veya takım oyunları olarak tercih edilmektedir. Kişisel oyunlarda oyuncular özgür olmakla beraber yalnız başına karar alabilmekte, aldıkları kararlar doğrultusunda tercihler yapabilmekte, planlarını yalnız başına uygulamaya çalışmaktadırlar ki bu özgüven, risk alma, kararlı olma, hızlı karar verme, girişimcilik ve organizasyon yapma gibi kişisel niteliklerin gelişmesini sağlamaktadır.

Oyunun gittiği noktayı takip etme, problemleri saptayıp gidermeye çalışma, hayal kurma eylemleri oyuncuların yaratıcı olmasını sağlamaktadır. Takım oyunlarında ise yardımseverlik, hoşgörü, dayanışma, sorumluluk paylaşımı, dostça mücadele verme gibi kavramlar ön plana çıkmakta, bencillik, duyarsızlık gibi kişisel nitelikler azalmaktadır (Günay, 2019: 39). Oyun içerisinde hakemlik, kaptanlık ve benzeri görevler dağıtılarak adalet duygusu ve liderlik ön plana çıkarılmaktadır (MEB, 2014: 23).

Davranış psikoloğu B. F. Skinner, kişiliğin hayat boyu alınan pozitif destekler ile şekillendiğini ileri sürmektedir. Skinner, kişilerin ödüllendirildiği kadar var olduğunu ifade etmektedir. Spor, çocuklara yeni kabiliyetleri deneme ve kabiliyetlerini değerlendirme olanağı tanımaktadır. Benzer şekilde dünyada ünlü çocuk psikoloğu Jean Piaget, kendine saygı hususunda gelişim göstermenin en önemli aşamasının 6-11 yaşları arasında olduğunu ifade etmektedir. Bu dönem aynı zamanda çocukların genellikle spor ile karşılaştıkları dönemdir. Çocukların spor gibi toplumsal alanlarda hem kendileriyle hem de başka insanlarda ilişkileri anlamaya başlamaları, pozitif toplumsal kabiliyetler geliştirmelerini sağlamak bakımından oldukça önemlidir (Leblanc ve Dickson, 1996: 34). Benlik kavramı yeterli olmayan bireylerde değersizlik ve yetersizlik duygusu, yeni faaliyetleri denemeye isteksiz olma, çekingenlik sergileme ve kötü bir beden duruşu gibi negatif durumlara rastlanmaktadır. Bunların giderilebilmesi ve kişinin benlik saygısı edinebilmesinde hareket eğitiminin (spor, egzersiz, fiziksel aktivite) önemli olduğu gözlemlenmektedir. Spor, çocukların kendilerine saygı duymaları ve öz değer hususunda gelişimlerini etkilemektedir (Roberts, 1987: 37). Bu konuda literatürde pek çok çalışma gerçekleştirilmiş ve bu durumu ispatlayıcı neticelere ulaşılmıştır (Knapen vd., 2005: 34). ABD’de gerçekleştirilmiş bir araştırma, lisedeki erkek ve kız çocuklarının akademik konular yerine sporda iyi olmayı istediklerini ifade etmiştir. Aynı çalışmada; liseli erkek çocukların oyun alanında başarısız olmak yerine sınıf içerisinde başarısız olmayı tercih ettikleri belirtilmiştir. Spor, çocuklar için önem arz ettiği için sporda

iyi olmak kuvvetli bir toplumsal başarı olarak kabul edilmektedir (Leblanc ve Dickson, 1996: 36). Dolayısıyla Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmalar ele alındığında beden eğitimi ve sporun hem sosyal hem de duygusal gelişimi belirleyici özelliğe sahip olduğu görülmektedir (Yıldıran vd., 1996: 36; Koparan ve Öztürk, 2002: 35; Yaman vd., 2003: 34; Bulgu ve Akcan, 2003: 35; Gün, 2006: 38; Keskin, 2009: 36).

3. BÖLÜM

TUTUM

3.1. Tutumun Tanımı

Tutum, davranış bilimleri içerisinde ölçülemeye ve araştırmalara konu olan, bu sebeple de gerektiği kadar ölçülmesi gereken psikolojik değişkenlerden bir tanesidir. Tutumların ölçümlenebilmesi, tanımlanması ile doğru orantılıdır. Belirli bir nesne, durum, kurum, kavram veya diğer insanlara karşı öğrenilmiş, pozitif ya da negatif tepki verme eğilimi tutum olarak açıklanmaktadır (Tezbaşaran, 1996: 1). Allport (1935: 33) tutumu, tecrübe neticesinde organize edilmiş, durumlara ya da nesnelere karşı kişinin tepkilerine direkt ya da dolaylı etki eden, zihinsel bir hazır oluş (Akt. Sakallı, 2001: 106), Thurstone (1967: 33), psikolojik bir objeye yönelen pozitif ya da negatif bir yoğunluk sıralama ve derecelemesi (Akt. Tavşancıl, 2005: 65), Smith (1968: 35), bir kişiye atfedilen ve o kişinin psikolojik bir objeyle alakalı düşünce, duygu ve davranışların düzenli bir şekilde meydana getiren bir eğilim şeklinde tanımlamışlardır (Akt. Kağıtçıbaşı, 2006: 102). Farklı bir tanımda ise tutumun, belli bir nesne, fikir veya bireye karşı bir tutum, bilişsel ve duygusal faktörleri olan ve davranışsal bir eğilim içerisinde olan hayli kalıcı bir sistem olduğu ifade edilmiştir (Freedman, Sears ve Carlsmith, 1993: 319). Krech ve Crutchfiel'e (1980: 180) göre tutum, heyecan, motivasyon ve idrak süreçleri ile öğrenme sürecinin, kişinin sahip olduğu dünyanın bir yönüne göre sürekli olan bir organizasyondur. Farklı bir tanımda tutum, davranışa eğilimli olma; davranıştan önce meydana gelen bir duygu, kişinin kendine veya çevresindeki herhangi bir objeye, olaya karşı tecrübe ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, davranışsal ve duygusal bir tepki ön eğilimi olarak tanımlanmıştır (Tekarslan, Baysal, Şencan ve Kılınç, 1989: 167).

3.1.1. Tutumun Özellikleri. Sosyal davranış tetkik edilirken, inanç ve tutumlar bir tahlil faktörü olarak kullanılmak üzere, bunların yalnızca kişi için ifade ettiği işlevsel önemi ve hüküm adı verilen anlık davranışlardaki tesiri değil, başka pek çok niteliklerinin de bilinmesi gerekmektedir (Krech ve Crutchfield, 2007: 238). Tutumların özellikleri şunlardır (Tolan, İsen ve Batmaz, 1985: 261-262; Tavşancıl, 2005: 72; Balcı, 2005: 183; Kağıtçıbaşı, 2006: 102-103; Yüksel, 2005: 3; Sakallı, 2001: 106; Taylor, Peplau ve Sears, 2007: 142; Bohner ve Wänke, 2002: 216):

1. Tutumlar doğuştan gelmemektedir, belirli obje, birey, grup veya vakalarla ilgili meydana gelmekte ya da öğrenilmektedir.
2. Tutumlar, geçici düşünsel bir durum değildirler, bir sefer meydana geldikten sonra az veya çok bir süre devamlı olurlar.
3. Tutumlar, kişi ve objeler arasındaki ilişkilere bir kararlılık ve düzenlilik edindirir.
4. İnsanların nesneler ile olan ilişkisinde, tutumlar ile belirlenen bir yanlılık süreci meydana gelir.
5. Bir nesneye karşı negatif veya pozitif bir tutumun meydana gelmesi, ancak o objenin farklı objeler ile kıyaslanması sonrasında olanaklıdır.
6. Kişisel tutumların meydana gelmesiyle ilgili ilkeler, toplumsal tutumların meydana gelmesinde de uygulanabilmektedir.
7. Tutum bir tepki şekli değil, daha ziyade bir tepki gösterme eğilimidir.
8. Tutumlar pozitif veya negatif davranışlara sebep olabilir.
9. Tutum bir devamlılık üzerinde pozitif olmaktan negatif olmaya kadar uzanır.
10. Tutumlar kişiseldir. Fakat birçok kişinin tutumları ölçülünerek grup tutumlarından bahsedilebilir veya çeşitli gruplar tutumları açısından birbirleriyle kıyaslanabilir.

11. Tutum gözlemlenebilen, ortaya koyulan bir davranış değil, davranışa hazırlayan bir eğilimdir. Tutumun kendisi değil neticeleri gözlemlenebilir.
12. Tutumlar düşünce, duygu ve davranış eğilimi bütünleşmesidir.
13. Tutum psikolojik bir nesnedir. Psikolojik obje ise birey için anlamı olan, bireyin farkında olduğu herhangi bir nesne anlamına gelmektedir.
14. Tutumlar güdüleme kuvvetine sahiptir.
15. Tutumların durağan olma niteliği vardır. İnsanlar belirli bir yönde sahip oldukları tutumları değiştirmek istememektedir.
16. Tutumlar bir değerlendirme ya da duygu ögesi içerir.
17. Tutumlar bilgi sürecini, dikkati ve algılamayı etkiler.

3.1.2. Tutumların İşlevleri. Sosyal psikologlar, tutum değişimi konusu dolayısıyla tutumların fonksiyonlarını ele almaktadırlar. Belli bir konuda tutum değişimi elde etmek isteniyor ise bu tutuma neden sahip olunduğunun bilinmesi gerekmektedir (Sakallı, 2001: 110-111). Tutumların hangi işlevlere sahip olduğunun bilinmesi, tutum değişimi için kullanılacak olan süreçlerin belirlenmesi için rehber olacak, tutumların gerisindeki güdüler süreçler değişim gösterdikçe tutum değişimi şartları ve yöntemleri de değişim gösterecektir (İnceoğlu, 2000: 14). Aynı tutum, başka kişiler için farklı fonksiyonlara sahip olabileceği gibi, bir tutum bir kişi için birçok işlev taşıyabilir (Sakallı, 2001: 108). Bu bağlamda, tutumların işlevleri dört temel başlık altında verilebilir:

Bilgi işlevi: Tutumlar, kişilerin dünyayı algılamaları hususunda bazı temel kıstaslar geliştirebilmelerine katkıda bulunan bir bilgilenme ihtiyacı oluşturma fonksiyonuna sahiptir (İsen ve Batmaz, 2002: 256).

Yararlı olma (İhtiyaçları karşılama) işlevi: kişinin en fazla ödül ve en az ceza beklentisi ön görüsün dayanan bu fonksiyon tutumların, kişilerin sosyal, ruhsal ve ekonomik

gereksinimlerini gidermelerine, arzuladıkları amaçlara erişmelerine yardımcı olmaktadır (İnceoğlu, 2000: 15; Sakallı, 2001: 109).

Egoyu savunma işlevi: Tutumlar, kişilerin sahip oldukları kişilikleri muhafaza eden ve temel değerleriyle ilgili tüm tehditleri engellemeye fayda eden bir yapıya sahiptir ve tutumun bu fonksiyonu kişiyi tanımak veya bilmeyi reddettiği öz algılamalardan kendini koruma arzusudur (Tolan, İsen ve Batmaz, 1985: 265; İnceoğlu, 2000: 16).

Değer ifade etme işlevi: kişi kendini, değerleri bakımından ifade eden ve görmek istediği şekilde algılama sağlayan tutumlar geliştirir ve bu tutumları karşısındakine ifade ettiğinde kendi kişiliğini, kimliğini ortaya koymuş olur (İnceoğlu, 2000: 17; Sakallı, 2001: 110).

3.1.3. Tutumu Oluşturan Ögeler. Tutum bilişsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç farklı ögeye sahiptir. Bunlar içerisinde çoğunlukla iç tutarlılık olduğu varsayımı mevcuttur. Kişinin bir konu hakkında sahip olduğu bilgiler ondan hoşlanmasını gerektiriyor ise (bilişsel öge), kişi o nesneden hoşlanır (duygusal öge), ve bu durumu sözleri veya davranışları (davranışsal öge) ile ortaya koyar (Tekarslan vd., 1989: 167). Özetle bu üç öge, kişinin ne düşündüğü, inançları, duyguları ve davranış biçiminin bir birleşimidir (Sakallı, 2001: 108). Tutumlar yalnızca bir davranış eğilimi veya duygu değil; biliş-duygu-davranış eğilimlerinin birleşmesi durumudur (Kağıtçıbaşı, 2006: 103).

3.1.3.1. Bilişsel Öge. Bir tutumun sahip olduğu bilişsel öge, kişinin tutum hususuyla ilgili düşünce, bilgi ve inançlarından meydana gelir (Özkalp vd., 2002: 282). Tutumla ilgili bilgi, kişinin o konu veya konular grubuyla alakalı direkt bir tecrübe (o konu ile karşılaşma) edinmesi veya dolaylı (kitaptan okuyarak veya bir arkadaştan duyarak) bir şekilde öğrenmesi neticesine ulaşılır. Kişi öncelikle o konunun varlığını öğrenmelidir. Varlığından haberdar olunmayan bir konuya karşı tutum meydana gelmez. Tutumla ilgili bilgiler ne seviyede

gerçeğe dayanır ise onunla alakalı tutumlar da o seviyede kalıcı olur. Bilgi değişim gösterdiğinde tutum da aynı şekilde değişir (Tekarslan vd., 1989: 168).

3.1.3.2. Duygusal Öge. Duygusal öge, bir tutum konusuna. Bağlı heyecana dayalı duygular veya kişinin tutum konusuna duyduğu hislerdir (Güney, 1998: 280). Bir tutumu, bir inanç, bir gerçek veya bir olgudan ayırt eden en mühim nitelik, tutumun duygusal bir ögeye sahip olmasıdır (Özkalp vd., 2002: 282). Tutumun kişiden kişiye değişim gösteren ve gerçekler ile açıklanamayan hoşlanma ya da tam tersi yönünü meydana getirmektedir (Baysal ve Tekarslan, 1996: 254). Tutum konusuyla ilgili pozitif ya da negatif değerlendirme durumu mevcuttur (Gill, 1986: 96). Kişinin pozitif veya negatif duygular beslemesi, geçmiş tecrübeleri ile alakalıdır. Eğer herhangi bir uyarıcıya karşı kişide pozitif ya da negatif duygular meydana gelmişse, kişinin bu uyarıcılar ile geçmişte ilişkisi olmuş ve bunları kabul etmiş veya reddetmiştir (İnceoğlu, 2000: 8).

3.1.3.3. Davranışsal Öge. Davranışsal öge, kişinin tutum konusuna karşı bilinçli davranışları ya da gözlemlenebilen sözel veya diğer tüm davranışları kapsamaktadır (Gill, 1986: 97; Kağıtçıbaşı, 2006: 105). Duygulara ve kanılara uyumlu hareket etme eğilimi bulunmaktadır. Bu sebeple genellikle tutumlardan davranışları yorumlamak olanaklıdır (Morgan, 2000: 363-364). Bir objeye pozitif bir tutuma sahip olan kişi, bu objeye karşı pozitif davranış sergilemeye, ona yaklaşmaya, yakın olmaya, desteklemeye, yardım etmeye eğilim taşırken; bir objeye negatif tutumu olan kişi ise bu objeye karşı ilgi göstermeme ya da ondan uzaklaşma, eleştiride bulunma ve ona zarar verme eğilimi sergileyecektir (Özkalp vd., 2002: 283).

3.1.4. Tutum Kuramları. Tutumların meydana gelme ve değişim göstermesine kuramsal yaklaşımlar; koşullanma ve pekiştirme, özendiriciler ve çatışma, fonksiyonellik ve bilişsel tutarlılık şeklindedir. Tutumları öğrenilen her şer gibi alışkanlıklar şeklinde gören yaklaşım koşullanma ve pekiştirme kuramıdır ve öğrenmenin farklı şekilleri için geçerli olan

ilkeler, tutumların şekillenmesinde de belirleyicidir. Özendiriciler ve çatışma yaklaşımı, bir bireyin gelirlerini maksimum düzeye çıkaran tutumu özümsemektedir. İşlevselcilik yaklaşımına göre tutumlar, kişi için gördükleri fonksiyon veya sağladıkları fayda bakımından incelenmektedir. Bilişsel tutarlılık yaklaşımı, kişilerin bilişleri ile davranışları arasında tutumlu ilişkiler oluşturmak eğilimi içerisinde olduklarını belirtmekte ve mevcut tutumlar ile tutarlı fikirlerin özümsemeceğinin altını çizmektedir. Belirtilen bu dört yaklaşım, birbirleri ile çelişkili veya tutarsız değildir. Farklı kuramsal eğilimleri temsil etmektedirler ve temel manada tutumların şekillenme de değişimini tanımlarken altını çizdikleri faktörlerde farklılıklar göstermektedir (Freedman vd., 1993: 324-325).

3.1.4.1. Koşullanma ve Pekiştirme Kuramı. Bu kuram, tutumların yüksek ölçüde başka alışkanlıklar nasıl öğreniliyor ise öyle öğrenildiğini ifade etmektedir. İnsanlar, aynı bilgileri ve olguları öğrendikleri gibi tutum kavramına bağlı olarak duygu ve değerleri de öğrenmektedirler. Bir çocuk, belli bir hayvanın bir köpek, bir köpeğin dost ve iyi hayvan olduğunu, köpeklere sevgi duymayı öğrenmektedir. Çocuk bu tutumu, farklı yoldan öğrenmeleri kontrol altına alan aynı süreç ve işleyişler ile öğrenmektedir. Öğrenmeyi meydana getiren temel süreçler tutumların gelişmesi ile direkt olarak uygulanabilir olmalıdır. Bir tutum geliştirirken kişi çağrışım, pekiştirme ve taklit etme süreçleriyle bilgi ve duyguları öğrenmektedir. Çağrışımlar, uyarıların aynı zaman ve yerde gözlemlendikleri durumlarda kurulmaktadır. Bir polis, bir ebeveyn veya spiker, kederli bir adam işaret eder ve uyuşturucu ifadesi kullanırsa, görülen imgeyle kelime arasında negatif bir çağrışım meydana gelir. Ters durumda, uyuşturucuya dayandırılabilen pozitif çağrışımlar ile de karşılaşılabilir. Uyuşturucunun iyi olduğunu ifade eden bir tanıdık, uyuşturucu kullanmış bir kişinin iyi vakit geçirdiğini izleten bir filmi pozitif çağrışımaya örnektir. Bir birey uyuşturucu kullanır ve iyi vakit geçirirse birey ilerleyen dönemde uyuşturucuyu kullanmaya devam edecektir. Tutumlar taklitle de öğrenilebilmektedir. Kişiler ebeveyn, öğretmen, arkadaş gibi kuvvetli ve mühim

buldukları kişileri taklit etmekte ve bu taklitler davranış ve tutumları içermektedir (Freedman vd., 1993: 325-326). Birey belirli bir tutum konusuyla ilgili ödüllendiren bir tecrübe edinirse, o konuya karşı tutumu çoğunlukla pozitifdir; tecrübe cezalandırıcı nitelikte ise tutum negatif eğilim gösterecektir (İnceoğlu, 2000: 30).

3.1.4.2. Özendiriciler ve Çatışma Kuramı. Bu yaklaşıma göre, tutumların değişmesi durumuna bir yaklaşma-uzaklaşma çatışması bakımından yaklaşılmaktadır. Bir durumu kabullenmek için kişilerin belli sebepleri bulunmaktadır. Bu durumu reddedip başka bir durumu kabul etmek için ise farklı sebeplere sahiptir. Uyuşturucunun tehlike içerdiğini düşünen ve kanuna aykırı olduğunu bilen bir birey, uyuşturucu karşısında negatif tutum geliştirmektedir. Fakat uyuşturucunun heyecan verdiğine inanan ve çevresinde uyuşturucu kullananların olduğu bir birey, uyuşturucuya karşı olumlu tutum geliştirebilmektedir.

Bu yaklaşıma göre, özendiricilerin göreceli güçleri bireyin tutumunda belirleyici olacaktır. Özendiriciler yeni tutumu özümseyecek kadar çok ise, tutum değişikliği gerçekleşebilecektir. Koşullanma ve Pekiştirme Kuramı ile farkı, bu kuramın belli bir durumu kabul eden bireyin, arkadaşlarının ona sevgi duyup duymayacakları gibi kazanım ya da kayıplarını sorguluyor olmasıdır. Çatışan maksatları gerçekleştiğinde ise birey kazancını maksimum seviyeye taşıyan durumu özümsemektedir (Freedman vd., 1993: 327-328).

3.1.4.3. İşlevselcilik Kuramı. Yaklaşıma göre, tutumların bireylerin birtakım maksatlarına hizmet ettikleri veya bireyin ihtiyaçlarını giderme konusunda araç oldukları ifade edilmektedir (Tekarslan vd., 1989: 183). Siyasi seçimlerde oyunu, özel sektör için gelir vergilerinin azaltılacağı vaadiyle birine veren bir iş insanının durumu, bu bireyin maddi menfaatlerine hizmet etmektedir (Freedman vd., 1993: 328). Toplumsal tesir neticesinde meydana gelen tutum değişikliği farklı süreçler içermektedir. Uyuma sürecine yer alan birey, motivasyon kaynağının beğenisini almak veya negatif tepkisine sebep olmamak adına tutumunu değiştirmektedir. Yeni tutumu içeriğine olan inancı dolayısıyla değil, neticesi ödül

veya ceza olduğu için kabullenmektedir. Fakat birey, çevresine karşı tutumunu suni olarak değiştirmektedir, gerçek tutum tersi halidir. Özdeşleşme sürecinde birey, pozitif ilişkiler içerisinde olduğu, ilgilendiği, benzerlik göstermek istediği birey veya grupların tutumlarını benimsemektedir. Buna benzer değişimler kalıcı olma eğilimine sahiptir. Benimseme sürecinde değişim, bireyim mevcut tutum veya değerleriyle paralel olduğu zaman tesirin kabul edilmesi durumu mevcuttur. Birey, benimsediği tutumun, inandığı değer yargılarına ters olduğunu fark ederse tutumunu anında gözden geçirecektir (İnceoğlu, 2000: 30-31).

3.1.4.4. Bilişsel Tutarlılık Kuramı. Tutum değişimi kuramlar içerisinde en çok çalışma, bilişsel tutarlılık üzerine gerçekleşmiştir. Bu kuramın dikkat çekmesinin sebebi, kişilerin bilişsel işleyişlerinde farklı sebeplerle tutarsızlıklar bulunması ve bunların hayatlarının bir parçasını meydana getirmesidir (İnceoğlu, 2000: 32). Bu kuram dahilinde araştırmacıların öne sürdüğü Denge, Duygusal-Bilişsel Denge, Uygunluk, Bilişsel Çelişki Kuramı gibi bir dizi kuram bulunmaktadır. Bunlar kimi açılardan farklılık göstermekle beraber tamamının temelindeki düşünce aynıdır. Bunlara göre, kişilerin bilişleri arasında tutarlılık sergileme eğilimleri olduğu ve bu durumun tutumların gelişme veya şekillenmesinde ana unsur olduğu ileri sürülmektedir. Birbirleri ile tutarsız pek çok inanç ve değerleri olan bir birey, bunların tutarlı duruma gelmesi için çabalamaktadır. Eğer bilişleri tutarlılık gösterirken tutarsızlığa neden olacak yeni bir bilişle karşı karşıya kalmışsa tutarsızlığı minimum seviyeye indirmeye çabalamaktadır. Denge kuramları, benzer tutumlara sahip iki kişi arasında olan çekiciliği açıklamada; uygunluk kuramı, bir kaynak ile dinleyicileri arasında düşünce farkının olduğu tesir edici iletişim hallerinde meydana gelen tutarsızlığı açıklamada kullanılmaktadır. Bilişsel çelişki kuramı, bir bireyin tutumları ile net davranışları arasındaki tutarsızlıkları hangi yolla uyumlaştırdığı hususunda yoğunlaşmaktadır (Freedman vd., 1993: 329-335). Kişilerin bilişsel mekanizmalarında birçok sebeple tutarsızlıklar meydana gelmekte ve devamlılık göstermektedir. Toplum içerisinde bireylerin iş yerine sahip oldukları patron rolü, aile

içerisindeki baba rolleri gibi birçok sebebi olan çelişkili rollerin varlığı, bireyin işlerini gerçekleştirebilmesi için arzu etmemesine rağmen yalan söylemesi veya bir emre aykırı davranması gibi kendi idealleriyle örtüşmeyen baskılar ile karşı karşıya kalması, bireyler arası etkileşim veya tutum konusu ile direkt ilişki neticesinde bireyin geçmişte kazandığı bilgilere ters düşen bilgiler edinmesi bu tutarsızlıkların sebeplerine örnek gösterilebilir (Tekarslan vd., 1989: 184).

3.1.5. Tutumların Oluşması. Kişiler tutum sahibi olarak dünyaya gelmezler, tutumlar sonradan öğrenilmektedir. Kimi tutumlar, kişilerin kendi tecrübelerine dayanırken kimi tutumları başka kaynaklardan edinilmektedir. Tutumlar genellikle direkt deneyim, pekiştirme, taklit etme ve sosyal öğrenme ile edinilmektedir (Kağıtçıbaşı, 2006: 118-119). Birey bir tutumu, bireyler arası ilişkileri, grup ilişkileri, basılı yayınlar, radyo, televizyon gibi rastladığı bir obje, birey, grup, kuruluş, konu, değer veya normla alakalı olarak meydana gelmektedir. Bir bireyin tutumlarının çoğu 12-30 yaşları arasında biçimlenmekte ve sonrasında çok az değişim göstermektedir. Ergenlik olarak adlandırılan dönemde 12-20 yaş arasında tutumlar biçimlenmekte, ilk yetişkinlik dönemi olarak isimlendirilen 21-30 yaşları arasında da tutumlar kemikleşir duruma gelmektedir (Morgan, 2000: 375-376).

Doğumdan ergenlik dönemine kadar çocukların tutumları neredeyse ebeveynleri aracılığıyla şekillenmektedir. Çocuklar, birçok konuyla ilgili tutumları anlatırken sıklıkla ebeveynlerinin söylediklerinden örnekler vermektedirler (Morgan, 2000: 374-375). Çocuklar, ebeveynlerinin tüm davranışlarından, disiplin işleyişlerinden, ödül ve cezalarından etki görerek belli bir topluluğa, bireye ve objeye karşı tutum geliştirmektedirler. Aile bilinçli ya da bilinçsiz bir biçimde bireyi din, siyasi parti, özgürlük, hayat tarzı, futbol takımı, yemek stiline kadar pek çok konuda tesir altına almaktadır (Sakallı, 2001: 112).

Bir konu veya objeyle alakalı tutum sahibi olmanın en net yöntemi, o konu veya objeyle alakalı bir tecrübe edinmiş olmaktır (Kağıtçıbaşı, 2006: 119). Tutum objesiyle

yaşanan vakalar, bireyin o objeye karşı ne gibi bir tutuma sahip olacağını belirlemektedir. Korku veren, aniden ve net bir biçimde meydana gelen vakalar bireyin bu vakayla alakalı pozitif ya da negatif tutum sahibi olmasına neden olabilmektedir. Örnek vermek gerekirse bir köpeğin ısırıldığı birey, köpeklere karşı negatif tutum sergileyebilir ve köpeklere olan sevgisini yitirebilir (Sakallı, 2001: 111).

Arkadaş, akraba, öğretmen gibi çevrede yer alan insanlarda bireylerin tutumlarının meydana gelmesi üzerinde büyük etkisi bulunmaktadır. Arkadaşların yer aldığı gruplar, bireyin belli objelere karşı pozitif ya da negatif tutumlar meydana getirmesine neden olabilmektedir. Örnek vermek gerekirse pek çok genç sigara içmek konusunda olumlu tutumlarını arkadaşları dolayısıyla edinmektedirler. Aynı şekilde öğretmenler bireylerin maddi, sosyal ve siyasi pek çok tutumuna tesir etmektedir (Sakallı, 2001: 112).

Tutumların meydana gelmesinde etkisi olan bütün unsurlar içerisinde en çok eğitim dikkat çekmektedir. Eğitimin tutumlara olan etkisi ebeveynlerin etkisi kadar güçlüdür bu etki, eğitim seviyesine bağlı bir şekilde değişmektedir ve günümüzde çoğunlukla çocuklar ebeveynlerinden daha fazla seviyede eğitim almaktadırlar (Morgan, 2000: 376).

Televizyon, radyo, gazete gibi kitlesel iletişim araçları, tutumların meydana gelmesinde rol sahibi olan farklı bir unsurdur. Haberler, reklamlar, yazı serileri bireyin o zamana kadar varlığından bile haberdar olmadığı objelere kadar pozitif ya da negatif tutumlar meydana getirmesine veya mevcut tutumların değişim göstermesine sebep olabilmektedir. Reklamların izlenmesinin ardından geçmişte hiç kullanılmayan bir madde kişiler tarafından kullanılabilen ve kullanılan bir marka farklı bir marka ile değiştirilebilmekte ve bu bireylerin durumunun (Özkalp vd., 2002: 287), seçimler esnasında yürütülen kampanyalarda, partilere ve onların adaylarına karşı pozitif veya negatif tutum gelişmesini sağlamak amacıyla kullanılan televizyon ve basın, seçim neticelerinde ciddi değişikliklere sebep olabilmesi

(Kağıtçıbaşı, 2006: 121) kitle iletişim araçlarının tutumlar üzerinde olan etkisine verilebilecek örneklerdir.

3.1.6. Tutumların Değişmesi. Öğrenilmiş diğer niteliklerimiz gibi tutumların değişim göstermesi de olanaklıdır. Tutumların değişmesi hususu, bir başkasına etki etmeye çalışan herkesi alakadar etmektedir. Üretimini yaptığı malın reklam kampanyalarını yürüten bir firma tüketicilerin, seçim konuşması yapan bir politikası seçmenin, oğlunu sigaradan vazgeçirmeye çabalayan bir baba oğlunun tutumunda değişiklik meydana getirmeye çalışmaktadır (Özkalp vd., 2002: 287). Kişilerin sahip oldukları inanç yapılarına etki eden, değiştiren bilgi verildiğinde tutumlar değiştirilebilmektedir (Balcı, 2005: 184). Fakat kuvvetli nitelik taşıyan tutumlar, kuvvetsiz tutumlara oranla durağan özellik taşımaktadır (Kenrick, Neuberg ve Cialdini, 2005: 142).

Tutumların değişmesinde, iletilen mesaja önem verilmesi, mesajın anlaşılması, kabul edilmesi gerekmektedir. Fakat mesaja önem verilmesi ve mesajın anlaşılması, kesin suretle mesajın kabul edileceği anlamına gelmemektedir. Bunun için etkileyici bit iletişimin var olması gerekmektedir. Etkileyici iletişim ise kaynak, iletişim (mesaj), hedef (dinleyici) ve ortam ana unsurlarından meydana gelmektedir. Bu unsurların hepsinin birer birer çeşitli nitelikleri hem teker teker hem de birbirleri ile etkileşim içerisinde iletişimin verimlilik derecesini belirlemektedir (Kağıtçıbaşı, 2006: 176-183). Tutumların değişmesine birçok süreç katkı sağlamaktadır. Çevresel ve genetik unsurlar bu sürecin mühim birer parçalarıdır (Bohner ve Wänke, 2002: 85).

İletişimin etkinlik seviyesi ile direkt ilişkisi olan değişkenlerin en başında mesaj kaynağının sahip olduğu özellikler gelmektedir. Mesajın inanılır, saygın, güvenilir ve sevilen bir kaynaktan gelmesiyle dinleyicide oluşturulan tutum değişimi direkt ilişki içerisinde. Bu niteliklere sahip bir kaynaktan doğan iletişim, kolaylıkla kabul görmektedir. Mesaj kaynağı dinleyiciler bakımından taklit edilebilecek veya benimsenebilecek bir birey olarak da ortaya

çıkabilmektedir. Mesaj kaynağının dinleyiciler bakımından cazibe düzeyi, iletişimin verimliliğini arttıran unsurlardan bir tanesidir (Kağıtçıbaşı, 2006: 184-189).

İletişimin etkin olması, mesajın sahip olduğu içerikle yakın bir ilişki içerisinde. Mesajın ikna edici olma kuvvetine etki eden mühim bir unsur, dinleyicinin düşüncesinden ne oranda farklı bir düşünce ile iletildiğidir. Buna ek olarak kimi mesajlarda yalnızca iletilen düşünce açıklanmakta, tersi düşüncelere yer verilmemektedir. Kimi mesajlarda ise tersi düşüncelerden de bahsedilmekte ve genellikle bu düşüncelerin doğru olmadığı ispatlanmaktadır. Mesajların sahip olduğu bir başka özellik, duygusal veya mantıksal olmasıdır. Genellikle aynı iletişim içerisinde hem duygusal hem de mantıksal yöne verilen yoğunluk söz konusu olmaktadır. Bu noktada mühim olan iletişim konusunun dinleyiciye ne düzeyde yakın olduğu ve dinleyiciyi ne kadar ilgilendirdiğidir (Kağıtçıbaşı, 2006: 190-198).

Hedefin (dinleyici) kendi tutumuna hangi ölçüde bağlı olduğu, onu hangi ölçüde önemseydiği, mesajı kabul ya da reddetmesi durumunu belirlemektedir. Dinleyicinin iddia edilen görüş konusunda sahip olduğu bilgi seviyesi, eğitimi, zeka seviyesi, şahsi nitelikleri, özgüveni ve grup içerisindeki saygınlığı da tutum değişimini belirleyen faktörlerdir (Yüksel, 2005: 12-13).

Aynı mesaj farklı ortamlarda iletilirse mesajın tesirleri de farklı olacaktır. Mesaj geniş kapsamlı ve karışık bir yapıya sahip olmaz ise sözlü araçlar kullanılmak suretiyle dinleyiciye ulaştırıldığında, basılı yayınlara göre daha çok etki ortaya çıkarmaktadır. Fakat kapsamın derecesinin artmasıyla beraber dinleyicinin kafasında yayınların etkisi artmaktadır. Ek olarak gürültü, iletişim sürecinde bulunan ve gönderilen mesajla alınan mesaj arasında fark oluşturan bir unsurdur (Yüksel, 2005: 12).

3.1.7. Tutum-Davranış İlişkisi. Birçok psikolojik değişken gibi tutum da direkt olarak gözlenemeyen, gizli veya kuramsal değişkenlerdir. Mevcudiyetleri hakkında ancak dışa vurulan davranışlar ya da sözlü ifadeler kapsamında çıkarım yapılabilmektedir. Dolayısıyla

tutum ve davranış arasında kuramsal anlamda eş yönlü bir etkileşim olduğu söylenebilmektedir. İki kavram arasında paralel bir ilişki bulunması, ölçümlenmesi güç olan birçok davranışın ölçülmesine yardımcı olmaktadır (İnceoğlu, 2000: 113-114).

En başta bireyin davranışlarının tutumları tarafından saptandığı varsayılmaktaydı. Farklı bir anlamı ile tutumlar ile davranışlar arasında büyük bir tutarlılık olduğu görüşü egemendi (Tavşancıl, 2005: 86). Ancak zaman içerisinde bu öngörüyle ilgili endişeler oluşmaya başladı ve tutumlar doğrultusunda davranış öngörebilme araştırmalarında ölçümlenme problemi yaşandı (Freedman vd., 1993: 336; Kağıtçıbaşı, 2006: 109).

Tutumlarla davranışlar arasındaki ilişkinin ölçümünü sınırlayan unsurlar şunlardır (İnceoğlu, 2000: 114-115):

- Çevresel Etkenler: Çoğunlukla açık ve net bir tepki hem bireyin hem de sosyal çevrenin tutumlarının denetim tesiri altındadır. Eğer sosyal çevrenin denetimi baskı içeriyorsa, tutumların tepkiye olan desteği azalmaktadır. Dolayısıyla tutum ve davranışlar arasında var olan paralel ilişki azalmaktadır.

- Tutum Dışı Etkenler: Bilimsel bir çalışmada ana problemlerden bir tanesi, test ortamının meydana getirdiği suni tesiri yok edememektir. Buna ek olarak tutum ölçümleme yöntemlerinin direkt kendisi tutuma kaynak oluşturan tepkiye yön verebilmektedir. Soru yöntemleri, pozitif ya da negatif vurgu ve benzeri durumlar deneğin motive olmasını sağlayabilmektedir.

- Ölçüm Hatası: Tutumlarla davranışlar arasında var olan ilişkinin tam anlamıyla kurulamamasının başka bir sebebi de ölçümleme yöntemleri dolayısıyla ortaya çıkan problemlerdir. Ölçümlerde meydana gelen sapmalar, dikkatsiz ve yeterli düzeyde eğitim almamış anketörler, dikkatsiz cevap verenler, soruların yanlış algılanmaları ve benzeri durumlar tutumlar ve davranışlar arasındaki ilişkinin gerekli seviyede ölçümlenmesine engel teşkil etmektedir.

Davranış; tutumların, bulunulan ortamın, alışkanlık ve beklenti unsurlarının karışık etkileşimi neticesinde meydana gelmektedir. Bu unsurların tamamı aynı doğrultuda yer alıyorsa veya birbirleri ile tutarlılar ise davranış öngörüsü geçerli sayılacaktır (Kağıtçıbaşı, 2006: 129). Bu unsurlardan bir tanesinin kuvveti eş zamanlı olarak mevcut diğer unsurların kuvveti ve niceliği ile kısıtlıdır. Bir tutum konusuna karşı negatif tutum sahibi olan iki birey, esas olarak ya da görünüm itibarıyla aynı yönlü davranış sergileyebilirler. Tutum, belirli bir davranışın potansiyel işaretidir, mutlak suretle olabileceği anlamını taşımamaktadır. Tutum, davranış için gerekli ya da yeterli değildir fakat aracı faktör olabilmektedir. Tutumla uyumlu olmayan davranışın öncelikli sebebi, bireyin tutumunu davranış ile hangi yolla ifade edebileceğini öğrenmemiş olmasıdır. Tutumlarla uyumlu şekilde davranış sergilemeyi öğrenme, hayatın tüm dönemlerinde toplumsallaşma sürecinin amacıdır. Fakat bireylerin kendi tutumlarına uygun davranışları daima toplumun bireye yüklediği rol davranışları ile uyum sağlamayabilmektedir. Çoğu zaman karışık durumlarda, toplumun beklentilerine uygun davranmayı öğrenme durumu güç bir süreçtir. Bireyin bu beklentilerin aksi olsa dahi, kendi tutumları ile uyumlu davranış sergilemeyi öğrenmesi daha zordur. Toplum ile veya bireyin kendiliğinden o toplumun beklentileri doğrultusunda davranış belirlemelerine sevk etmektedir. Dolayısıyla birey tutumuna ters olsa dahi bu davranışları özümsemeyi seçmektedir (İnceoğlu, 2000: 115-116).

Netice itibarıyla bir bireyin belirli bir objeye karşı olan tutumu, bu objeye karşı davranışlarında da etkili olurken bu bireyin tutumu diğer insanlara da etki edebilmektedir (Bohner ve Wänke, 2002: 13). Fakat tutumların davranışlara etki ettiği varsayımı ile beraber vaka, birey ve varlıklarla ilgili altı çizilen inanç ve duygularla sergilenen davranışlar daima tutarlılık içerisinde olmayabilmektedir (Özyürek, 2006: 12). Tutumların davranışlara etki etmesinin kolay olmadığı, normlar, alışkanlıklar ve öğrenme süreçleriyle çevreye dayalı unsurların da rol sahibi olduğunu söylemek mümkündür (İnceoğlu, 2000: 116).

3.1.8. Tutumların Ölçülmesi. Davranış bilimleri içerisinde ele alınan ölçümleme işlemleri, ölçümlenecek nitelikler ve ölçümleme işlemi için kullanılan materyaller dikkate alındığında bedensel ölçümlemelere göre daha dikkatli çalışmak gerekmektedir. Tutumlar direkt olarak gözlemlenemeyen ve bu nedenle bedensel büyüklüğü bilinemeyen bir değişkendir. İnsan davranışlarına ve bu davranışların arasındaki sebep-sonuç ilişkilerine rehber olabilmek amacıyla tutumların ölçümlenebilir veya gözlemlenebilir hale getirilmesi oldukça önem taşımaktadır (Kan, 2008: 3). Tutumla davranış arasında olan ilişkinin kavranabilmesi ve tutumdan yola çıkarak davranışların kestirilebilmesi, ilk olarak tutumların güvenilir bir biçimde ölçümlenmesine bağlıdır. Dolayısıyla sosyal psikologlar tutumların ölçümlenmesi için kullanılan birçok teknik geliştirmişlerdir (Tavşancıl, 2005: 102).

Tutumları direkt olarak araştıran ve yaygın bir biçimde kullanan ilk teknik, Bogardus'un 1925 senesinde birçok etnik grup arasında bulunan "sosyal mesafe"yi ele almak için geliştirdiği yöntemdir. Sonrasında Thurstone, psikofizikteki klasik araştırmalardan uyarlanan "eşit aralıklar" tekniğiyle tutumları ölçümlemede bir ölçek tasarımı yapma tekniğini tavsiye etmiştir. 1932 senesine Likert, Thurstone'un tekniğinin kimi güç öngörü ve prosedürlerini kullanmadan birçok konuya uygulaması yapılabilen tutum testlerini meydana getirmek için prosedürler geliştirmiş ve bunu Guttman'ın "yığışimli ölçekleme" tekniği izlemiş, bu çalışmalar tutumların ele alınmasına ilişkin psikolojik ölçümleme alanına oldukça katkı sağlamıştır (Tezbaşaran, 1996: 5).

Günümüze kadar bir boyutlu ölçeklemeden başlamak üzere çok boyutlu ölçeklemeye kadar çok çeşitli ve daha karmaşık işlemlere dayalı teknikler geliştirilmiştir. Bu teknikler arasında en yaygın olarak kullanılan Likert tipi ölçekler, bireyin kendisi hakkında bilgi sahibi olması esasına dayanmaktadır. Belli bir duruma karşı bireyin nasıl bir davranış sergileyeceği yazılı ya da sözlü olarak sorulmaktadır. Çoğunlukla bireye bir soru listesi (anket, ölçek, test, envanter) koyularak bireyden listede yer alan ölçek maddelerine tepki vermesi yani soruları

cevaplandırması ve bu sorularda, bireyden hipotetik olarak ortaya koyulan durumlarda içine gireceği tavrın veya sergileyeceği davranışın ne olacağını iletmesi istenmektedir. Bireyin kendisini başka insanlardan daha fazla tanıdığı ve kavradığı varsayımına dayalı olan bu yöntemde, bireyin hem bu varsayımı karşılayacak iç görüye hem de kendisi hakkındaki bilgiye noksansız ve çarpıtmadan yanıt vermesi beklenmektedir. Oysa bireylerin kendileriyle ilgili bilgileri pek çok sebeple çarpıtmadan ve noksansız bir şekilde açığa vurmalarını beklemek her şartta uygun olmayacaktır. Bireyler çoğunlukla açığa vurulduğunda kendileri açısından zararlı olabileceklerine inandıkları bilgileri başka insanlardan gizleme eğilimi sergilemektedirler (Tezbaşaran, 1996: 5-7). Buna benzer zararları engellemek maksadıyla çoğunlukla yanıt verenlerin kimliklerinin gizlenmesi sağlanarak onlardan samimi yanıtlar alınmaya çalışılmaktadır (Tavşancıl, 2005: 140).

Bir topluluğun tamamının tutum seviyesi araştırıldığı zaman, bireylerin teker teker tutumları konusunda bilgi sahibi olmak gerekmemektedir. Yanıtları müşterek tutmak olanaklıdır. Bu uygulama tutumların daha realist bir biçimde ortaya çıkmaları ihtimalini arttırmaktadır (Tavşancıl, 2005: 107).

4. BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, betimsel tarama modeli kullanılacaktır. Tarama yöntemi var olan bir durumu betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır, Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, bilinmek istenen şeyin gözlenip belirlenebilmesidir (Karasar, 2003).

Araştırma için Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 02.10.2020 tarihli 2020-07 oturum sayılı izin alınmıştır (EK-2).

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini 2020-2021 yılında Erzurum'un Köprüköy ilçesindeki lise ve ortaokullarda görev yapan 150 öğretmen oluşturacaktır.

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada ölçme aracı olarak Özkaya (2009) tarafından geliştirilmiş tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 43 sorudan oluşmuş olup test güvenirliği $\alpha = 0,658$ olarak bulunmuştur. Bu sorular beden eğitimi dersi ve öğretmenine karşı tutumunu belirlemeye yönelik soruları içermektedir.

4.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Verilerin toplanması için öncelikle Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğünden 36648235-650.01-E15577782 sayılı izin alınmıştır (EK-3). Çalışma kapsamında hazırlanan ankette yer alan sorular bizzat araştırmacı tarafından örneklem grubundaki öğretmenlere

yöneltmiştir. Öğretmenlere araştırmanın gereği ve neden yapıldığı açıklanmıştır. Ölçekler kapalı zarf içinde muhafaza edilerek öğretmenlere bizzat elden teslim edilip doldurulması sağlanmıştır. Öğretmenler anketleri gönüllülük esasına göre doldurup elden teslim etmiştir.. Doldurulan anketler kapalı zarfa konulup ardından analizi yapılmıştır.

Bilgi verilerinin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde frekans dağılımları, ortalamaları, çapraz tabloları ve ki-kare testleri uygulanmıştır.

5. BÖLÜM

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılanlara Ait Demografik Verilerin Dağılımı

			Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
		Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Okulunuzun Mülkiyet Türü	Devlet	150	100,0	100,0	100,0	
	İlköğretim	101	67,3	67,3	67,3	
Okulunuzun Kademesi	Lise	49	32,7	32,7	100,0	
	Anadolu L.	49	32,7	32,7	100,0	
Okulunuzda Spor Salonu (kapalı) var mıdır?	Evet	12	8,0	8,0	8,0	
	Hayır	138	92,0	92,0	100,0	
Okulunuzdaki Beden Eğitimi Öğretmeni sayısı?	1	88	58,7	58,7	58,7	
	2	44	29,3	29,3	88,0	
	3	16	10,7	10,7	98,7	
	4	2	1,3	1,3	100,0	
Total		150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların demografik verileri değerlendirildiğinde; tamamının devlet okulunda görev yaptığı, %67,3'ünün ilköğretim kademesinde, %32,7'sinin Anadolu Lisesinde çalıştığı, %92'sinin bünyesinde kapalı spor salonu bulunmadığı ve %58,7'sinde 1 tane Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin görev yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	88	58,7	58,7	58,7	
Katılıyorum	46	30,7	30,7	89,3	
Kararsızım	8	5,3	5,3	94,7	
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	98,0	
Hiç Katılmıyorum	3	2,0	2,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%58,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %30,7 oranında “Katılıyorum”, %5,3 oranında “Kararsızım”, %3,3 oranında “Katılmıyorum” ve %2 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	45	30,0	30,0	30,0	
Katılıyorum	47	31,3	31,3	61,3	
Kararsızım	32	21,3	21,3	82,7	
Katılmıyorum	11	7,3	7,3	90,0	
Hiç Katılmıyorum	15	10,0	10,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%30 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %31,3 oranında “Katılıyorum”, %21,3 oranında “Kararsızım”, %7,3 oranında “Katılmıyorum” ve %10 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Genellikle Eşofmanlı Olması Mesleği İle Uyuşmaktadır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	93	62,0	62,0	62,0	
Katılıyorum	42	28,0	28,0	90,0	
Kararsızım	4	2,7	2,7	92,7	
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	96,7	
Hiç Katılmıyorum	5	3,3	3,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Genellikle Eşofmanlı Olması Mesleği İle Uyuşmaktadır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%62 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %28 oranında “Katılıyorum”, %2,7 oranında “Kararsızım”, %4 oranında “Katılmıyorum” ve %3,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Olan Öğrenciler Diğer Derslere De İlgilidirler” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	28	18,7	18,7	18,7	
Katılıyorum	32	21,3	21,3	40,0	
Kararsızım	43	28,7	28,7	68,7	
Katılmıyorum	28	18,7	18,7	87,3	
Hiç Katılmıyorum	19	12,7	12,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Olan Öğrenciler Diğer Derslere De İlgilidirler” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%18,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %21,3 oranında “Katılıyorum”, %28,7 oranında “Kararsızım”, %18,7 oranında “Katılmıyorum” ve %12,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Kararsızım” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların “Öğrencilerimi Eşofmanlı Gördüğüm Zaman Spor Yaptıkları İçin Mutluluk Duyarım” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli Y. (%)	Birikimli Y. (%)
Tamamen Katılıyorum	84	56,0	56,0	56,0
Katılıyorum	41	27,3	27,3	83,3
Kararsızım	18	12,0	12,0	95,3
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	99,3
Hiç Katılmıyorum	1	,7	,7	100,0
Total	150	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların “Öğrencilerimi eşofmanlı gördüğüm zaman spor yaptıkları için mutluluk duyuyorum” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%56 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %27,3 oranında “Katılıyorum”, %12 oranında “Kararsızım”, %4 oranında “Katılmıyorum” ve %0,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların “Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)
Tamamen Katılıyorum	11	7,3	7,3	7,3
Katılıyorum	15	10,0	10,0	17,3
Kararsızım	5	3,3	3,3	20,7
Katılmıyorum	27	18,0	18,0	38,7
Hiç Katılmıyorum	92	61,4	61,4	100
Total	150	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların “Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%7,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %10 oranında “Katılıyorum”, %3,3 oranında “Kararsızım”, %18 oranında “Katılmıyorum” ve %61,4 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	28	18,7	18,7	18,7	
Katılıyorum	34	22,7	22,7	41,3	
Kararsızım	40	26,7	26,7	68,0	
Katılmıyorum	22	14,7	14,7	82,7	
Hiç Katılmıyorum	26	17,3	17,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%18,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %22,7 oranında “Katılıyorum”, %26,7 oranında “Kararsızım”, %14,7 oranında “Katılmıyorum” ve %17,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Kararsızım” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların “Fırsat Buldukça Beden Eğitimi ve Spor Dersine Katılan Öğrencileri Keyif Alarak İzlerim” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)
Tamamen Katılıyorum	71	47,3	47,3	47,3
Katılıyorum	48	32,0	32,0	79,3
Kararsızım	23	15,3	15,3	94,7
Katılmıyorum	7	4,7	4,7	99,3
Hiç Katılmıyorum	1	,7	,7	100,0
Total	150	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların “Fırsat Buldukça Beden Eğitimi ve Spor Dersine Katılan Öğrencileri Keyif Alarak İzlerim” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%47,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %32 oranında “Katılıyorum”, %15,3 oranında “Kararsızım”, %4,7 oranında “Katılmıyorum” ve %0,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların “Okulumuzda Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Olan Öğrenciler Diğer Derslerde De Başarılıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)
Tamamen Katılıyorum	20	13,3	13,3	13,3
Katılıyorum	34	22,7	22,7	36,0
Kararsızım	54	36,0	36,0	72,0
Katılmıyorum	24	16,0	16,0	88,0
Hiç Katılmıyorum	18	12,0	12,0	100,0
Total	150	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların “Okulumuzda Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Olan Öğrenciler Diğer Derslerde De Başarılıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%13,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %22,7 oranında “Katılıyorum”, %36 oranında “Kararsızım”, %16 oranında “Katılmıyorum” ve %12 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Kararsızım” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların “Spor Kolları Yönetmeliğine Göre Okul Spor Koluna Para Aktarımı Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları İçin Yararlıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	56	37,3	37,3	37,3	
Katılıyorum	61	40,7	40,7	78,0	
Kararsızım	24	16,0	16,0	94,0	
Katılmıyorum	7	4,7	4,7	98,7	
Hiç Katılmıyorum	2	1,3	1,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Spor Kolları Yönetmeliğine Göre Okul Spor Koluna Para Aktarımı Beden Eğitimi Ve Spor Uygulamaları İçin Yararlıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%37,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %40,7 oranında “Katılıyorum”, %16 oranında “Kararsızım”, %4,7 oranında “Katılmıyorum” ve %1,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Derslerini Öğrencilerin Zayıf Olan Derslerine Çalışmaları İçin Ayırmak Uygundur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	10	6,7	6,7	6,7	
Katılıyorum	14	9,3	9,3	16,0	
Kararsızım	21	14,0	14,0	30,0	
Katılmıyorum	28	18,7	18,7	48,7	
Hiç Katılmıyorum	77	51,3	51,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Derslerini Öğrencilerin Zayıf Olan Derslerine Çalışmaları İçin Ayırmak Uygundur” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%6,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %9,3 oranında “Katılıyorum”, %14 oranında “Kararsızım”, %18,7 oranında “Katılmıyorum” ve %51,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların “Eşofmanlı Öğrencilerin Okul İçinde Dolaşmaları Sinir Bozucudur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	9	6,0	6,0	6,0	
Katılıyorum	12	8,0	8,0	14,0	
Kararsızım	22	14,7	14,7	28,7	
Katılmıyorum	42	28,0	28,0	56,7	
Hiç Katılmıyorum	65	43,3	43,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Eşofmanlı Öğrencilerin Okul İçinde Dolaşmaları Sinir Bozucudur” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%6 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %8 oranında “Katılıyorum”, %14,7 oranında “Kararsızım”, %28 oranında “Katılmıyorum” ve %43,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Ders Ve Uygulamaları Okulun Tanıtımı Açısından Önemlidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	77	51,3	51,3	51,3	
Katılıyorum	45	30,0	30,0	81,3	
Kararsızım	20	13,3	13,3	94,7	
Katılmıyorum	3	2,0	2,0	96,7	
Hiç Katılmıyorum	5	3,3	3,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Ders Ve Uygulamaları Okulun Tanıtımı Açısından Önemlidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%51,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %30 oranında “Katılıyorum”, %13,3 oranında “Kararsızım”, %2 oranında “Katılmıyorum” ve %3,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Okulumuzda Yeterli Tesis Ve Malzemeye Sahiptir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	11	7,3	7,3	7,3	
Katılıyorum	25	16,7	16,7	24,0	
Kararsızım	22	14,7	14,7	38,7	
Katılmıyorum	42	28,0	28,0	66,7	
Hiç Katılmıyorum	50	33,3	33,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Okulumuzda Yeterli Tesis Ve Malzemeye Sahiptir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%7,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %16,7 oranında “Katılıyorum”, %14,7 oranında “Kararsızım”, %28 oranında “Katılmıyorum” ve %33,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılanların “Okulumuzda Beden Eğitimi ve Spor Dersine Ayrılan İmkanlar Diğer Derslere Aktarılmış Olsa Eğitimin Kalitesi Daha Fazla Artar” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	17	11,3	11,3	11,3	
Katılıyorum	23	15,3	15,3	26,7	
Kararsızım	24	16,0	16,0	42,7	
Katılmıyorum	35	23,3	23,3	66,0	
Hiç Katılmıyorum	51	34,0	34,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Okulumuzda Beden Eğitimi ve Spor Dersine Ayrılan İmkanlar Diğer Derslere Aktarılmış Olsa Eğitimin Kalitesi Daha Fazla Artar” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%11,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %15,3 oranında “Katılıyorum”, %16 oranında “Kararsızım”, %23,3 oranında “Katılmıyorum” ve %34 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 17. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Okuldaki Genel (Normal) Düzenin Sağlanmasını Zorlaştıran Faktörlerden Birisidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	9	6,0	6,0	6,0	
Katılıyorum	13	8,7	8,7	14,7	
Kararsızım	14	9,3	9,3	24,0	
Katılmıyorum	39	26,0	26,0	50,0	
Hiç Katılmıyorum	75	50,0	50,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Okuldaki Genel (Normal) Düzenin Sağlanmasını Zorlaştıran Faktörlerden Birisidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%6 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %8,7 oranında “Katılıyorum”, %9,3 oranında “Kararsızım”, %26 oranında “Katılmıyorum” ve %50 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi Ve Spor Uygulamaları Bütçesinin Okul Yönetimi Tarafından İstedikleri Alanda Kullanılması Daha Uygundur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	9	6,0	6,0	6,0	
Katılıyorum	24	16,0	16,0	22,0	
Kararsızım	21	14,0	14,0	36,0	
Katılmıyorum	29	19,3	19,3	55,3	
Hiç Katılmıyorum	67	44,7	44,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi Ve Spor Uygulamaları Bütçesinin Okul Yönetimi Tarafından İstedikleri Alanda Kullanılması Daha Uygundur” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%6 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %16 oranında “Katılıyorum”, %14 oranında “Kararsızım”, %19,3 oranında “Katılmıyorum” ve %44,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 19. Araştırmaya Katılanların “Spor Yapmayı Özendirmek İçin Öğrencilerin Başka Derslere de Eşofmanla Girmesine Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	13	8,7	8,7	8,7	
Katılıyorum	17	11,3	11,3	20,0	
Kararsızım	22	14,7	14,7	34,7	
Katılmıyorum	32	21,3	21,3	56,0	
Hiç Katılmıyorum	66	44,0	44,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Spor Yapmayı Özendirmek İçin Öğrencilerin Başka Derslere de Eşofmanla Girmesine Müsaade Edilmelidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%8,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %11,3 oranında “Katılıyorum”, %14,7 oranında “Kararsızım”, %21,3 oranında “Katılmıyorum” ve %44 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılanların “Okulun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Düzene Uyma Alışkanlığı Kazandırmaktadır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	66	44,0	44,0	44,0	
Katılıyorum	53	35,3	35,3	79,3	
Kararsızım	20	13,3	13,3	92,7	
Katılmıyorum	8	5,3	5,3	98,0	
Hiç Katılmıyorum	3	2,0	2,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Okulun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Düzene Uyma Alışkanlığı Kazandırmaktadır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%44 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %35,3 oranında “Katılıyorum”, %13,3 oranında “Kararsızım”, %5,3 oranında “Katılmıyorum” ve %2 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılanların “Öğrencinin Eğitiminde; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yeri Mutlaka Olmalıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	91	60,7	60,7	60,7	
Katılıyorum	39	26,0	26,0	86,7	
Kararsızım	13	8,7	8,7	95,3	
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	98,7	
Hiç Katılmıyorum	2	1,3	1,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Öğrencinin Eğitiminde; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yeri Mutlaka Olmalıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%60,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %26 oranında “Katılıyorum”, %8,7 oranında “Kararsızım”, %3,3 oranında “Katılmıyorum” ve %1,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 22. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Eşofmanlı Olarak Görmek Mutluluk Vericidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	64	42,7	42,7	42,7	
Katılıyorum	42	28,0	28,0	70,7	
Kararsızım	30	20,0	20,0	90,7	
Katılmıyorum	9	6,0	6,0	96,7	
Hiç Katılmıyorum	5	3,3	3,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Eşofmanlı Olarak Görmek Mutluluk Vericidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%42,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %28 oranında “Katılıyorum”, %20 oranında “Kararsızım”, %6 oranında “Katılmıyorum” ve %3,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 23. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yaptığı İşler Yıpratıcı Olmayan Kolay İşlerdir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)
Tamamen Katılıyorum	14	9,3	9,3	9,3
Katılıyorum	25	16,7	16,7	26,0
Kararsızım	31	20,7	20,7	46,7
Katılmıyorum	42	28,0	28,0	74,7
Hiç Katılmıyorum	38	25,3	25,3	100,0
Total	150	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yaptığı İşler Yıpratıcı Olmayan Kolay İşlerdir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%9,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %16,7 oranında “Katılıyorum”, %20,7 oranında “Kararsızım”, %28 oranında “Katılmıyorum” ve %25,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 24. Araştırmaya Katılanların “Müfredat Programında Beden Eğitimi ve Spor Ders Saati Sayısının Azaltılmasında Sakınca Yoktur.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	19	12,7	12,7	12,7	
Katılıyorum	7	4,7	4,7	17,3	
Kararsızım	16	10,7	10,7	28,0	
Katılmıyorum	39	26,0	26,0	54,0	
Hiç Katılmıyorum	69	46,0	46,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Müfredat Programında Beden Eğitimi ve Spor Ders Saati Sayısının Azaltılmasında Sakınca Yoktur” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%12,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %4,7 oranında “Katılıyorum”, %10,7 oranında “Kararsızım”, %26 oranında “Katılmıyorum” ve %46 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 25. Araştırmaya Katılanların “Branşlar İçinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği En Kolay Olanıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	23	15,3	15,3	15,3	
Katılıyorum	16	10,7	10,7	26,0	
Kararsızım	24	16,0	16,0	42,0	
Katılmıyorum	38	25,3	25,3	67,3	
Hiç Katılmıyorum	49	32,7	32,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Branşlar İçinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği En Kolay Olanıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%15,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %10,7 oranında “Katılıyorum”, %16 oranında “Kararsızım”, %25,3 oranında “Katılmıyorum” ve %32,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Eşofmanlı Olması Öğrenci Ve Öğretmenleri Spor Yapmaya Özendirir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	68	45,3	45,3	45,3	
Katılıyorum	52	34,7	34,7	80,0	
Kararsızım	19	12,7	12,7	92,7	
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	96,7	
Hiç Katılmıyorum	5	3,3	3,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Eşofmanlı Olması Öğrenci Ve Öğretmenleri Spor Yapmaya Özendirir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%45,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %34,7 oranında “Katılıyorum”, %12,7 oranında “Kararsızım”, %4 oranında “Katılmıyorum” ve %3,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 27. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Görünce Sık Sık “Neden Daha Ciddi Bir Branş Seçmemiş” Diye Düşünürüm” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	12	8,0	8,0	8,0	
Katılıyorum	12	8,0	8,0	16,0	
Kararsızım	6	4,0	4,0	20,0	
Katılmıyorum	27	18,0	18,0	38,0	
Hiç Katılmıyorum	93	62,0	62,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Görünce Sık Sık “Neden Daha Ciddi Bir Branş Seçmemiş” Diye Düşünürüm” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%8 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %8 oranında “Katılıyorum”, %4 oranında “Kararsızım”, %18 oranında “Katılmıyorum” ve %62 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 28. Araştırmaya Katılanların “Her Okulda İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi İçin Gerekli Olan İmkanlar Mutlaka Olmalıdır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	108	72,0	72,0	72,0	
Katılıyorum	30	20,0	20,0	92,0	
Kararsızım	9	6,0	6,0	98,0	
Katılmıyorum	3	2,0	2,0	100,0	
Hiç Katılmıyorum					
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Her Okulda İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi İçin Gerekli Olan İmkanlar Mutlaka Olmalıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%72 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %20 oranında “Katılıyorum”, %6 oranında “Kararsızım”, %2 oranında “Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 29. Araştırmaya Katılanların “Öğrencilerimi Spor Yaparken Görünce Seyretmekten Kendimi Alıkoyamam” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	59	39,3	39,3	39,3	
Katılıyorum	48	32,0	32,0	71,3	
Kararsızım	35	23,3	23,3	94,7	
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	98,0	
Hiç Katılmıyorum	3	2,0	2,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Öğrencilerimi Spor Yaparken Görünce Seyretmekten Kendimi Alıkoyamam” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%39,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %32 oranında “Katılıyorum”, %23,3 oranında “Kararsızım”, %3,3 oranında “Katılmıyorum” ve %2 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 30. Araştırmaya Katılanların “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğrencilere Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	78	52,0	52,0	52,0	
Katılıyorum	45	30,0	30,0	82,0	
Kararsızım	17	11,3	11,3	93,3	
Katılmıyorum	9	6,0	6,0	99,3	
Hiç Katılmıyorum	1	,7	,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğrencilere Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%52 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %30 oranında “Katılıyorum”, %11,3 oranında “Kararsızım”, %6 oranında “Katılmıyorum” ve %0,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 31. Araştırmaya Katılanların “Her Okul Yönetimi, İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi İçin Gerekli Ve Yeterli Ortamı Mutlaka Sağlamalıdır” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	98	65,3	65,3	65,3	
Katılıyorum	38	25,3	25,3	90,7	
Kararsızım	7	4,7	4,7	95,3	
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	99,3	
Hiç Katılmıyorum	1	,7	,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Her Okul Yönetimi, İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Dersi İçin Gerekli Ve Yeterli Ortamı Mutlaka Sağlamalıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%65,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %25,3 oranında “Katılıyorum”, %4,7 oranında “Kararsızım”, %4 oranında “Katılmıyorum” ve %0,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 32. Araştırmaya Katılanların “Müfredat Programında İdeal Sayıda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Yer Alması Öğrencileri Diğer Derslerdeki Başarısını Arttırır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	50	33,3	33,3	33,3	
Katılıyorum	57	38,0	38,0	71,3	
Kararsızım	29	19,3	19,3	90,7	
Katılmıyorum	10	6,7	6,7	97,3	
Hiç Katılmıyorum	4	2,7	2,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Müfredat Programında İdeal Sayıda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Yer Alması Öğrencileri Diğer Derslerdeki Başarısını Arttırır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%33,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %38 oranında “Katılıyorum”, %19,3 oranında “Kararsızım”, %6,7 oranında “Katılmıyorum” ve %2,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 33. Araştırmaya Katılanların “Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin İdeal Olarak Uygulanması Halinde Öğrencilerin Suça Katılma Oranları Azaltır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	64	42,7	42,7	42,7	
Katılıyorum	49	32,7	32,7	75,3	
Kararsızım	26	17,3	17,3	92,7	
Katılmıyorum	9	6,0	6,0	98,7	
Hiç Katılmıyorum	2	1,3	1,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin İdeal Olarak Uygulanması Halinde Öğrencilerin Suça Katılma Oranları Azaltır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%42,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %32,7 oranında “Katılıyorum”, %17,3 oranında “Kararsızım”, %6 oranında “Katılmıyorum” ve %1,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 34. Araştırmaya Katılanların “23 Nisan Ve 19 Mayıs Gösteri Hazırlıkları Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin En Önemli Görevidir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	37	24,7	24,7	24,7	
Katılıyorum	39	26,0	26,0	50,7	
Kararsızım	30	20,0	20,0	70,7	
Katılmıyorum	26	17,3	17,3	88,0	
Hiç Katılmıyorum	18	12,0	12,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “23 Nisan Ve 19 Mayıs Gösteri Hazırlıkları Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin En Önemli Görevidir.” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%24,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %26 oranında “Katılıyorum”, %20 oranında “Kararsızım”, %17,3 oranında “Katılmıyorum” ve %12 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 35. Araştırmaya Katılanların “Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin İdeal Olarak Uygulanması Öğrencilerin Suça Katılma Oranını Etkilemez” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	3	2,0	2,0	2,0	
Katılıyorum	10	6,7	6,7	8,7	
Kararsızım	40	26,7	26,7	35,3	
Katılmıyorum	47	31,3	31,3	66,7	
Hiç Katılmıyorum	50	33,3	33,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin İdeal Olarak Uygulanması Öğrencilerin Suça Katılma Oranını Etkilemez” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%2 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %6,7 oranında “Katılıyorum”, %26,7 oranında “Kararsızım”, %31,3 oranında “Katılmıyorum” ve %33,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 36. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Müfredattan Tamamen Çıkarılmasında Bir Sakınca Yoktur” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

	Sıklık (n)	Yüzde (%)	Geçerli (%)	Y.Birikimli (%)	Y.
Tamamen Katılıyorum	7	4,7	4,7	4,7	
Katılıyorum	8	5,3	5,3	10,0	
Kararsızım	13	8,7	8,7	18,7	
Katılmıyorum	15	10,0	10,0	28,7	
Hiç Katılmıyorum	107	71,3	71,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Müfredattan Tamamen Çıkarılmasında Bir Sakınca Yoktur” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%4,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %5,3 oranında “Katılıyorum”, %8,7 oranında “Kararsızım”, %10 oranında “Katılmıyorum” ve %71,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 37. Araştırmaya Katılanların “Okul Spor Takımlarını Çalıştırmak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Asli Görevidir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	50	33,3	33,3	33,3	
Katılıyorum	49	32,7	32,7	66,0	
Kararsızım	27	18,0	18,0	84,0	
Katılmıyorum	12	8,0	8,0	92,0	
Hiç Katılmıyorum	12	8,0	8,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Okul Spor Takımlarını Çalıştırmak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Asli Görevidir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%33,3 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %32,7 oranında “Katılıyorum”, %18 oranında “Kararsızım”, %8 oranında “Katılmıyorum” ve %8 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 38. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Eğitime Katkısı Fazla Değildir” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	7	4,7	4,7	4,7	
Katılıyorum	8	5,3	5,3	10,0	
Kararsızım	23	15,3	15,3	25,3	
Katılmıyorum	37	24,7	24,7	50,0	
Hiç Katılmıyorum	75	50,0	50,0	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Eğitime Katkısı Fazla Değildir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%4,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %5,3 oranında “Katılıyorum”, %15,3 oranında “Kararsızım”, %24,7 oranında “Katılmıyorum” ve %50 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Hiç Katılmıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 39. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Spor Yapma Alışkanlığını Kazandırmada Önemli Faktördür” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	97	64,7	64,7	64,7	
Katılıyorum	32	21,3	21,3	86,0	
Kararsızım	11	7,3	7,3	93,3	
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	96,7	
Hiç Katılmıyorum	5	3,3	3,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Spor Yapma Alışkanlığını Kazandırmada Önemli Faktördür” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%64,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %21,3 oranında “Katılıyorum”, %7,3 oranında “Kararsızım”, %3,3 oranında “Katılmıyorum” ve %3,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 40. Araştırmaya Katılanların “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Öğrencilerde Karakter Oluşumunda Örnektir.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	76	50,7	50,7	50,7	
Katılıyorum	52	34,7	34,7	85,3	
Kararsızım	15	10,0	10,0	95,3	
Katılmıyorum	5	3,3	3,3	98,7	
Hiç Katılmıyorum	2	1,3	1,3	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Öğrencilerde Karakter Oluşumunda Örnektir” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%50,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %34,7 oranında “Katılıyorum”, %10 oranında “Kararsızım”, %3,3 oranında “Katılmıyorum” ve %1,3 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 41. Araştırmaya Katılanların “Eşofman, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin İmajıdır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	67	44,7	44,7	44,7	
Katılıyorum	43	28,7	28,7	73,3	
Kararsızım	23	15,3	15,3	88,7	
Katılmıyorum	13	8,7	8,7	97,3	
Hiç Katılmıyorum	4	2,7	2,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Eşofman, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin İmajıdır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%44,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %28,7 oranında “Katılıyorum”, %15,3 oranında “Kararsızım”, %8,7 oranında “Katılmıyorum” ve %2,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 42. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Spor Yapma Alışkanlığını Kazandırmak İçin Çok Önemli Fırsattır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	93	62,0	62,0	62,0	
Katılıyorum	44	29,3	29,3	91,3	
Kararsızım	7	4,7	4,7	96,0	
Katılmıyorum	6	4,0	4,0	100,0	
Hiç Katılmıyorum					
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Spor Yapma Alışkanlığını Kazandırmak İçin Çok Önemli Fırsattır” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%62 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %29,3 oranında “Katılıyorum”, %4,7 oranında “Kararsızım”, %4 oranında “Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Tamamen Katılıyorum” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 43. Araştırmaya Katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Genellikle İdareci Vasıflarına Uygunlardır.” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Değerlendirilmesi

		Yüzde	Geçerli	Y.Birikimli	Y.
	Sıklık (n)	(%)	(%)	(%)	
Tamamen Katılıyorum	15	10,0	10,0	10,0	
Katılıyorum	19	12,7	12,7	22,7	
Kararsızım	59	39,3	39,3	62,0	
Katılmıyorum	26	17,3	17,3	79,3	
Hiç Katılmıyorum	31	20,7	20,7	100,0	
Total	150	100,0	100,0		

Araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Genellikle İdareci Vasıflarına Uygunlardır.” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde; değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

%10 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %12,7 oranında “Katılıyorum”, %39,3 oranında “Kararsızım”, %17,3 oranında “Katılmıyorum” ve %20,7 oranında “Hiç Katılmıyorum” yanıtını verdikleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu bu ifadeye “Kararsızım” yanıtını vermişlerdir.

Tablo 44. Okul Kademesine Göre “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Okul bahçesinde top oynanmasına müsaade edilmelidir					p*
		Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 34	34	17	7	9	0.25
	m	% 33,7%	33,7%	16,8%	6,9%	8,9%	
	Lise	n 11	13	15	4	6	
		% 22,4%	26,5%	30,6%	8,2%	12,2%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla katılmaktadır. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak kararsız olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 45. Okul Kademesine Göre “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Haftalık beden eğitimi ve spor dersi saati yeterlidir					p*
		Tamamen	Kararsız			Hiç	
		Katılıyorum	Katılmıyorum			Katılmıyorum	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	18	22	28	13	20	0.71
	m	% 17,8%	21,8%	27,7%	12,9%	19,8%	
	n	10	12	12	9	6	
Lise							4
		% 20,4%	24,5%	24,5%	18,4%	12,2%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla kararsızdır. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak katılıyorum ve kararsız olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 46. Okul Kademesine Göre “Fırsat Buldukça Beden Eğitimi ve Spor Dersine Katılan Öğrencileri Keyif Alarak İzlerim” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Fırsat buldukça beden eğitimi ve spor dersine katılan öğrencileri keyif alarak izlerim					p*
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 52	30	14	5	0	0.38
	m	%51,5%	29,7%	13,9%	5,0%	0,0%	
Lise	Lise	n 19	18	9	2	1	1
	Lise	%38,8%	36,7%	18,4%	4,1%	2,0%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Fırsat Buldukça Beden Eğitimi ve Spor Dersine Katılan Öğrencileri Keyif Alarak İzlerim” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla tamamen katılmaktadır. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak tamamen katılıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 47. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Okulumuzda Yeterli Tesis Ve Malzemeye Sahiptir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulumuzda yeterli tesis ve malzemeye sahiptir				
		Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor
		m	m	m	m	m
						p*
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 4	16	14	24	43
	m	%4,0%	15,8%	13,9%	23,8%	42,6%
						0.00
Lise		n 7	9	8	18	7
		%14,3%	18,4%	16,3%	36,7%	14,3%
						5

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Okulumuzda Yeterli Tesis Ve Malzemeye Sahiptir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p=0.005$) ($p<0.05$).

İlköğretim kademesinde bu ifadeye hiç katılmıyorum görüşü hakimdir. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak katılmıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 48. Okul Kademesine Göre “Spor Yapmayı Özendirmek İçin Öğrencilerin Başka Derslere De Eşofmanla Girmesine Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

Spor yapmayı özendirmek için öğrencilerin başka derslere de eşofmanla girmesine müsaade edilmelidir						
		Tamamen Katılıyor m	Katılıyor m	Kararsız m	Katılmıyor m	Hiç Katılmıyor m
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 8	14	12	25	42
	Lise	n 5	3	10	7	24
						p*
		%7,9%	13,9%	11,9%	24,8%	41,6%
						0.22
						4
		%10,2%	6,1%	20,4%	14,3%	49,0%

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Spor Yapmayı Özendirmek İçin Öğrencilerin Başka Derslere De Eşofmanla Girmesine Müsaade Edilmelidir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye hiç katılmıyorum görüşündedir. Lise kademesi de ağırlıklı olarak hiç katılmıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 49. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Eşofmanlı Olarak Görmek Mutluluk Vericidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Beden eğitimi ve spor öğretmenini eşofmanlı olarak görmek mutluluk vericidir					p*
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 47	30	15	7	2	0.10
		%46,5%	29,7%	14,9%	6,9%	2,0%	
	Lise	n 17	12	15	2	3	5
		%34,7%	24,5%	30,6%	4,1%	6,1%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Eşofmanlı Olarak Görmek Mutluluk Vericidir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla tamamen katılmaktadır. Lise kademesi de ağırlıklı olarak tamamen katılıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 50. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yaptığı İşler Yıpratıcı Olmayan Kolay İşlerdir.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Beden eğitimi ve spor öğretmenin yaptığı işler yıpratıcı olmayan kolay işlerdir.				
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
		m	m	m	m	m
						p*
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 11	20	22	28	20
			%10,9%	19,8%	21,8%	27,7%
					19,8%	0.16
Lise		n 3	5	9	14	18
			%6,1%	10,2%	18,4%	28,6%
					36,7%	1

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Yaptığı İşler Yıpratıcı Olmayan Kolay İşlerdir.” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla katılmamaktadır. Lise kademesi de ağırlıklı olarak katılmıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 51. Okul Kademesine Göre “23 Nisan Ve 19 Mayıs Gösteri Hazırlıkları Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin En Önemli Görevidir.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		23 Nisan ve 19 Mayıs gösteri hazırlıkları beden eğitimi ve spor öğretmenin en önemli görevidir.				
		Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor
		m	m	m	m	m
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 22	26	19	23	11
	Lise	n 15	13	11	3	7
		%21,8%	25,7%	18,8%	22,8%	10,9%
		%30,6%	26,5%	22,4%	6,1%	14,3%
		p*				
		0.14				
		3				

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “23 Nisan Ve 19 Mayıs Gösteri Hazırlıkları Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin En Önemli Görevidir.” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla katılmaktadır. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak tamamen katılıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 52. Okul Kademesine Göre “Okul Spor Takımlarını Çalıştırmak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Asli Görevidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Okul spor takımlarını çalıştırmak beden eğitimi ve spor öğretmenin asli görevidir					p*
		Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç Katılmıyor	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 35	31	15	10	10	0.28
	m	%34,7%	30,7%	14,9%	9,9%	9,9%	
Lise		n 15	18	12	2	2	5
		%30,6%	36,7%	24,5%	4,1%	4,1%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Okul Spor Takımlarını Çalıştırmak Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Asli Görevidir.” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla tamamen katılmaktadır. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak katılıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

İdeal bir beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrencilerde karakter oluşumunda etkili bir örnektir.							
		Tamamen Katılıyору	Katılıyору	Kararsız	Katılmıyору	Hiç Katılmıyору	p*
		m	m	m	m	m	
Okulunuзу	İlköğreti m	n 50	38	7	4	2	0.27
		%49,5%	37,6%	6,9%	4,0%	2,0%	
Kademesi	Lise	n 26	14	8	1	0	6
		%53,1%	28,6%	16,3%	2,0%	0,0%	

Okul Kademesine göre “İdeal Bir Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Öğrencilerde Karakter Oluşumunda Etkili Bir Örnektir.” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

94

Tablo 54. Okul Kademesine Göre “Eşofman, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin İmajıdır.”
Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Eşofman, beden eğitimi ve spor öğretmenin imajıdır.					p*
		Tamamen	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Hiç	
		Katılıyor				Katılmıyor	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun	İlköğretim	n 46	29	14	8	4	0.62
	m	%45,5%	28,7%	13,9%	7,9%	4,0%	
		n 21	14	9	5	0	
Kademesi	Lise						2
		%42,9%	28,6%	18,4%	10,2%	0,0%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Eşofman, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin İmajıdır” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla tamamen katılmaktadır. Lise kademesi de ağırlıklı olarak tamamen katılıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 55. Okul Kademesine Göre “Düzenli Olarak Spor Yaparım.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Düzenli olarak spor yaparım.					p*
		Tamamen	Katılıyorum	Kararsız	Katılmıyorum	Hiç	
		Katılıyorum				Katılmıyorum	
		m	m	m	m	m	
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 23	31	20	20	7	0.33
	m	%22,8%	30,7%	19,8%	19,8%	6,9%	
	Lise	n 11	10	15	7	6	
		%22,4%	20,4%	30,6%	14,3%	12,2%	5

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Düzenli Olarak Spor Yaparım” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla katılmaktadır. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak kararsız olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 56. Okul Kademesine Göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Genellikle İdareci Vasıflarına Uygunlardır.” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

		Beden eğitimi ve spor öğretmenleri genellikle idareci vasıflarına uygundurlar.					
		Tamamen Hiç Katılıyorum Kararsız Katılmıyorum Katılıyorum Katılmıyorum					
		m	m	m	m	m	p*
Okulunuzun Kademesi	İlköğretim	n 9	13	43	21	15	0.07
	m	%8,9%	12,9%	42,6%	20,8%	14,9%	
	Lise	n 6	6	16	5	16	
		%12,2%	12,2%	32,7%	10,2%	32,7%	

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okul Kademesine göre “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Genellikle İdareci Vasıflarına Uygunlardır” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

İlköğretim kademesi bu ifadeye çoğunlukla kararsızım yanıtını vermişlerdir. Lise kademesi ise ağırlıklı olarak kararsızım ve hiç katılmıyorum olarak görüşünü ifade etmiştir.

Tablo 57. Okulda Spor Salonu Olma Durumuna Göre “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

Okul bahçesinde top oynanmasına müsaade edilmelidir						
		Tamamen	Katılıyorum	Kararsızım	Hiç	
		Katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum*	
Spor Salonu Var mı?	Evet	n 2	3	6	1	0
		%16,7%	25,0%	50,0%	8,3%	0,0%
	Hayır	n 43	44	26	10	15
		%31,2%	31,9%	18,8%	7,2%	10,9%

0.122

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okulda Spor Salonu Olma Durumuna göre “Okul Bahçesinde Top Oynanmasına Müsaade Edilmelidir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Spor salonu olan grupta çoğunluk, bu ifadeye kararsızım yanıtını vermiştir. Salonu olmayan grupta ise, ağırlıklı olarak katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Tablo 58. Okulda Spor Salonu Olma Durumuna Göre “Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir” Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

Yapılacak işler varken spor yapmaya zaman ayırmak doğru değildir					
		Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir			
		Tamamen Katılıyorum	Kararsızım	Hiç Katılmıyorum	
Spor Salonu Var mı?	Evet	n 2 %16,7%	0 0,0%	0 0,0%	10 83,3%
	Hayır	n 9 %6,5%	15 10,9%	5 3,6%	27 58,7%
0.234					

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okulda Spor Salonu Olma Durumuna göre “Yapılacak İşler Varken Spor Yapmaya Zaman Ayırmak Doğru Değildir” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Spor salonu olan grupta çoğunluk, bu ifadeye hiç katılmıyorum yanıtını vermiştir. Salonu olmayan grupta da, ağırlıklı olarak hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Tablo 59. Okulda Spor Salonu Olma Durumuna Göre “Düzenli Olarak Spor Yaparım.”
Sorusuna Verilen Yanıtların Değerlendirilmesi

Düzenli olarak spor yaparım.						
		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Hiç Katılmıyorum*	
Spor Salonu	Evet	n 41,7%	16,7%	25,0%	16,7%	0,0%
		%29	39	32	25	13
Var mı?	Hayır	n 21,0%	28,3%	23,2%	18,1%	9,4%
		%6,5%	10,9%	3,6%	19,6%	58,7%

0.437

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Okulda Spor Salonu Olma Durumuna göre “Düzenli Olarak Spor Yaparım” sorusuna verilen yanıtlar değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Spor salonu olan grupta çoğunluk, bu ifadeye tamamen katılıyorum yanıtını vermiştir. Salonu olmayan grupta ise, ağırlıklı olarak katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Tablo 60. Araştırmaya Katılanların “Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Dersi Saati Yeterlidir” sorusuna verdikleri yanıtlar ile “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Kurallara Uyma Alışkanlığı Kazandırır” Sorusuna Verilen Yanıtlar arasındaki ilişkinin Değerlendirilmesi

Beden eğitimi ve spor dersi kurallara uyma alışkanlığı kazandırır						
	Tamamen Katılıyorum		Kararsız Katılıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	m	%	m	%	m	p
Haftalık beden eğitimi dersi saati yeterlidir	Tamamen	n 19	5	3	1	0
	Katılıyorum	%	67,9%	17,9%	10,7%	3,6%
	Katılıyorum	n 14	14	3	1	2
		%	41,2%	41,2%	8,8%	2,9%
	Kararsızım	n 23	13	1	3	0
		%	57,5%	32,5%	2,5%	7,5%
	Katılmıyorum	n 16	6	0	0	0
		%	72,7%	27,3%	0,0%	0,0%
	Kesinlikle	n 16	8	1	0	1
	Katılmıyorum	%	61,5%	30,8%	3,8%	0,0%
0,29						
5						

*Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Haftalık beden eğitimi ve spor dersi saati yeterlidir” ifadesi ile “Beden eğitimi dersi kurallara uyma alışkanlığı kazandırır” ifadesi arasındaki ilişki değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Beden eğitimi ders saati yeterli olduğu hakkında olumlu veya olumsuz görüşte olan tüm bireylerin, beden eğitimi dersi kurallara uyma alışkanlığı kazandırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Ders saati yeterliliği görüşüne göre, kurallara uyma alışkanlığı kazandırma görüşü farklılık göstermemektedir.

6. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma Erzurum İli Köprüköy İlçesindeki lise ve ortaokullarda çalışan farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarını incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çağımızda beden eğitimi ve spor; gelişmekte olan kuşaklara zihnen ve bedenen sağlık kazandıran bir çalışma alanı olarak onay görmektedir. Bu çalışmaları eğitim sistemi içinde idare eden kişi ise birinci derecede bu dersin eğitimini almış beden eğitimi ve spor öğretmenleridir. Bu araştırma öğretmenlerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelemeye yönelik yapılmıştır. Araştırmaya 150 farklı branş öğretmeni katılmıştır.

Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde Yeniçeri (2019) tarafından yapılan araştırmada farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor öğretmenlerine dair olumsuz algısı (% 2.89) ve beden eğitimi ve spor dersine dair olumsuz algısı (% 2.31) oldukça az görülmektedir. Aynı şekilde (Çalgın 2003 ve Baykoçak 2002) tarafından yapılmış olan çalışmalarda okul idarecilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumlu düşündükleri görülmüştür. Bu çalışmalar benim çalışmamı destekler niteliktedir. Buna sebep olarak son dönemlerde yapılan atama sayılarının artmasıyla birlikte beden eğitimi ve spor derslerine bu alandan mezun olan öğretmenlerin derse girmesinin etkili olduğu öngörülmektedir.

Ulucan ve ark. (2012) yapmış oldukları araştırmada okul yöneticilerinin ve diğer branş öğretmenlerinin beden eğitimi derslerini yeterli derecede önem vermedikleri ve yeterli desteği tam anlamı ile göstermediklerini görmüşlerdir. (Aras 2000, Çumralıgil 2003, Uğur 2006, Çelik 2008) yapmış oldukları araştırmada bu çalışmayı destekler niteliktedir. Bu çalışmalar yaptığım araştırma ile örtüşmemektedir.

Yağmur'un yaptığı çalışmada öğrencilere göre, beden eğitimi ve spor dersi dışındaki branş öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları incelendiğinde

öğrenciler; farklı branş öğretmenleri beden eğitimi ve spor dersini önemsemediklerini söylemişlerdir. Bu niteliğe sebep olarak da beden eğitimi ve spor dersinin sınavlarda soru olarak sorulmaması, güncel hayata bir işlevinin olmadığı fikri, beden eğitimi ve spor dersinin boş zaman ya da zaman kaybı olarak görülmesi, akademik başarıyı olumsuz etkilediği düşüncesi, sınavlarda kendi dersinden soru sorulduğu için sadece kendi dersine önem verdiğini açıklamışlardır. (Yağmur-2020) Bu çalışma bizim çalışmamız ile farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bununla birlikte kimi beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinin kapsamına uygun hareket etmediği düşüncesi, bu branşın öğretmenlerine olan saygıyı olumsuz doğrultuda etkilediği öngörülmektedir.

“Beden eğitimi ve spor öğretmeni okulumuzda yeterli tesis ve malzemeye sahiptir.” İfadesinde yaş gruplarının kararsızlık içinde olduğu görülmüştür. (ünal-2017) Yapmış olduğum çalışmada bu ifadede kararsızlık oranı %28dir. Bu ifade çalışmamla paralellik göstermemektedir. Yapılan başka bir araştırmada okullarda yeterince tesis saha ve malzeme bulunmadığı ve sportif etkinliklerde okul yöneticilerinin yeterince katkı vermediği vurgulanmıştır. (Taşmektepligil, ark. 2006:135).

Yılmaz (2012) çalışmasında beden eğitimi ve spor öğretmenlerine uyguladığı ölçekte, amaca ulaşmak için bir saatlik beden eğitimi ve spor ders saatinin az olduğunu, amaçlar saptanırken öğrencilerin gereksinimleri ve sosyal duygusal ve motorik özellikleri dikkate alındığı için, her okula eşit imkanların verilmesi gerektiği, varılmak istenen amaç kazanımlarının daha çok uygulamayı hedef alarak belirlenmesinin ve bu dersin etkili sunulması hedeflere ulaşmada verimli olacağı sonucuna ulaşmıştır. Fakat yapmış olduğum araştırmada ‘haftalık beden eğitimi ve spor dersi yeterlidir.’ ifadesine ilköğretim kademesindeki öğretmenler kararız kalırken lise kademesindeki farklı branş öğretmenler bu ifadeye ağırlıklı olarak katılmışlardır.

Araştırma sonucunda Beden eğitimi ve spor dersine ilişkin olumsuz ifadelerle öğretmenlerin büyük oranda katılmadıkları, beden eğitimi ve spor dersine ilişkin olumlu düşündükleri görülmektedir.

Öneriler

1 Bu çalışmalar farklı illerde, farklı örneklem gruplarına (veliler, öğretmenler vs.), yapılarak beden eğitimi ve spor dersine yönelik görüşleri incelenebilir.

2 Beden eğitimi ve spor dersinin olumlu etkilerinin anlatılması için okullarda öğretmenlere eğitim seminerleri verilebilir

3 Beden eğitimi ve spor dersinin psiko-sosyal ve fizyolojik gelişime katkı sağladığı toplumun her kademesinde bilinmesi için çalışmalar yapıp eğitimin her kademesinde yeterli sayıda ders ile desteklenmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ABELE Andrea and BREHM Walter, *Sportliche Aktivität Als Gesundheitsbe Zogenes Handeln*, Göttingen: Hogrefe, 1991.
- AÇAK Mahmut, *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2006.
- AKÇINAR Serpil, *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Eğitsel Oyun Oynatma Beceri Düzeylerinin İncelenmesi*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Malatya: Malatya İnönü Üniversitesi, 2018.
- AKYOL Köksal, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim*, Ankara: Anı Yayıncılık, 2017.
- ALLPORT Gordon, *Attitudes*, In *a Handbook of Social Psychology*, US: Clark University Press, 1935.
- ALPARSLAN Serdar, *Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları*, (Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2008.
- ARACI Halil, *Okullarda Beden Eğitimi*, Ankara: Yardımcı Ofset, 1999.
- ARAS Özer, *İlköğretim Kurumları İkinci Kademedeki Öğrenim Gören Öğrenci ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi (Kars İli Örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2013.
- ARAS, A., E., *İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar*, Anadolu Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2000.
- BAL Ecem, *İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Dersinin Yapılmasında Karşılaşılan Yetersizliklerin Giderilmesinde Yönetici ve Öğretmenlerin Rolü*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.

- BALCI Ahmet, *Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Tekağaç Yayımevi, 2005.
- BAŞER Salih, *Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Derse Karşı Olan Tutumlarına Etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- BAYKOÇAK Canan, *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları ve Tükenmişlik Düzeyleri (Bursa İli Uygulaması)*, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya, 2002.
- BAYSAL A. Can ve TEKARSLAN Erdal, *İşletmeler İçin Davranış Bilimleri*, İstanbul: Avcıol Basım-Yayın, 1996.
- BLUMENTHAL James, WILLIAMS Sam, NEEDELS Tim and WALLACE Amy, “Psychological Changes Accompany Aerobic Exercise in Healthy Middle-Aged Adults”, *Psychosomatic Medicine*, 1982, ss. 529-535.
- BOHNER George and WÄNKE Michael, *Attitudes and Attitude Change*, USA and Canada: Psychology Press, Taylor and Francis Inc, 2002.
- BULGU Nesrin ve AKCAN Fatih, “Spor Aktivitelerine Katılım: 15-19 Yaş Grubundaki Öğrenciler Üzerine Bir Çalışma”, Ankara: I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu, 2003.
- CDC (Centers for Disease Control and Prevention), *National Center For Health Statistics, Healthy People*, 2019, https://www.cdc.gov/nchs/healthy_people/index.html (09.10.2020).
- CEYLAN Reyhan, *İlköğretimde: Beden Eğitimi Dersinin, Takiben Yapılan Diğer Derslerde Öğrencilerin Başarıları Üzerindeki Etkisinin Araştırılması (Kütahya İli Örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.

- COLCOMBE Stanley and KRAMER Austin, “Fitness Effects On The Cognitive Function Of Older Adults: A Meta-Analytic Study”, Psychological Science, 2003, ss. 125-130.
- ÇALGIN, R., E., *Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki sorunları tespiti üzerine bir araştırma (Niğde ili uygulaması)*, Niğde üniversitesi, Sosyal bilimleri enstitüsü, yüksek lisans tezi, Niğde, 2003.
- ÇELİK Akın, *Beden Eğitimi Öğretmenlerin Okul içi Okul Dışı faaliyetlerde Karşılaştıkları sorunların İncelenmesi (Trabzon İli Uygulaması)*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008.
- ÇOBAN Burak ve ÜNVEREN Ahmet, *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2007.
- ÇOKNAZ Halil, *Psikomotor Gelişim, Doğum Öncesinden Ölüme Kadar*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2017.
- ÇUMRALIĞİL Burhan, *Seçilmiş Bazı İllerdeki Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yapısı ve Sorunları*, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1995.
- DEMİRCİ Ayhan, *Spor Yapmanın Öğrenme ve Zihinsel Gelişim Üzerindeki Etkileri*, 2018, <http://www.egitimderehberlikdergisi.com/2018/03/21/spor-yapmanin-ogrenme-ve-zihinsel-gelisim-uzerindeki-etkileri/> (10.10.2020).
- DURSUN Zeki, *Temel Becerileri İçeren Özel Beden Eğitimi Program Tasarısının Okul Öncesi 6 Yaş Çocukların Motor Beceri Erişilen Üzerine Etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Hacettepe Üniversitesi, 2004.
- EKEN Demir, *İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Düşünceleri ve Beklentileri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2008.

- FREEDMAN James, SEARS Daniel ve CARLSMITH Micheal, *Sosyal Psikoloji*, Ankara: İmge Kitabevi, 1993.
- GALLAHUE Daniel, OZMUN Caren and GOODWAY James, *Understanding Motor Development Infants, Children, Adolescents, Adults*, New York: Mc. Graw Hill Companies Inc., 2012.
- GALLAHUE Daniel, *Understanding Motor Development In Children*, New York: John Wiley and Sons Inc., 1982.
- GILL Diane, *Psychological Dynamics of Sport*, Illinois, USA: Human Kinetics Publishers, Inc. Champaign, 1986.
- GÜMÜŞDAĞ Hayrettin ve YILDIRIM Mehmet, *Spor Bilimlerinde Çocuklarda Motor Gelişim*. Ankara: Nobel Akademik Yayınları, 2018.
- GÜN Esra, *Spor Yapan ve Spor Yapmayan Ergenlerde Benlik Saygısı Düzeylerinin Karşılaştırılması*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Adana: Çukurova Üniversitesi, 2006.
- GÜNAY Mehmet ve CİCİOĞLU İbrahim, *Spor Fizyolojisi*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2001.
- GÜNAY Mehmet, *Beden Eğitimi Öğretmenliği Konu Anlatımlı Soru Bankası*, Ankara: Gazi Yayınevi, 2019.
- GÜNEŞ Ahmet, *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Ankara: Pegem Yayıncılık, 2002.
- GÜNEY Salih, *Davranış Bilimleri ve Yönetim Psikolojisi Terimler Sözlüğü*, Ankara: Ocak Yayınları, 1998.
- GÜNSEL Maria, *İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları*, Ankara: Anı Yayıncılık, 2004.
- HAYES David and ROSS Emily, “Exercise And Psychological Well-Being in The Community”, *American Journal of Epidemiology*, 1987, ss. 762-771.

- HEPER Evrensel, *Spor Bilimleri ile İlgili Kavramlar ve Sporun Tarihsel Gelişim*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2012.
- İNCEOĞLU Metin, *Tutum Algı İletişim*, İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları, 2000.
- İSEN Galip ve BATMAZ Veysel, *Ben ve Toplum: Sosyal Psikoloji*, İstanbul: Om Yayınevi, 2002.
- KAĞITÇIBAŞI Çiğdem, *Yeni İnsan ve İnsanlar*, İstanbul: Evrim Yayınevi, 2006.
- KAN Adnan, “Psikolojik Değişkenleri Ölçmek İçin Kullanılan Ölçekleme Yaklaşımları Üzerine Bir Karşılaştırma”, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2008.
- KANGALGİL Murat, “İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması”, *Spor Bilimleri Dergisi*, 2006, http://www.sbd.hacettepe.edu.tr/fulltext/2006_2_2.pdf/.
- KARAGÖZ Hasan, *Sporun İlköğretimde Okuyan Sekiz Yaş Grubu Çocuklarının Temel Motor Özellikleri Üzerine Etkisinin Araştırılması*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi, 2009.
- KARAKUŞ Salih ve KOÇ Hayri, “Beden Eğitimi Derslerinin 14-16 Yaş Grubundaki Öğrencilerin Kuvvet ve Aerobik Gücüne Etkisi”, II. Spor Bilimleri Kongresi, 1997.
- KENRICK David, NEUBERG Simon and CIALDINI Richard, *Social Psychology*, New York: Pearson Education International, 2005.
- KESKİN Ayşegül, *Oyunların Çocukların Çoklu Zeka Alanlarının Gelişimine Etkisi*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi, 2009.
- KNAPEN James, VAN DE VLIET Pekrun, VAN COPPENOLLE Herman, DAVID Andre, PEUSKENS James, PIETERS George, “Comparison Of Changes In Physical Self-Concept, Global Self-Esteem, Depression And Anxiety Following Two Different Psychomotor Therapy Programs In Nonpsychotic Psychiatric Inpatients”, *Psychother Psychosom*, 2005, ss. 353-61.

- KOPARAN Şenay ve ÖZTÜRK Fusun, “Uludağ Üniversitesi Personelinin Üniversite Sportif Olanaklarından Yararlanma Düzeyleri”, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2002.
- KRECH David ve CRUTCHFIELD Richard, *Sosyal Psikoloji Teori ve Problemler*. İstanbul: Ötüken Yayın, 2007.
- KRECH David ve CRUTCHFIELD Richard, *Sosyal Psikoloji*, İstanbul: Ötüken Yayınları, 1980.
- LEBLANC James and DICKSON Leblanc, *Straight Talk About Children And Sport: Advice For Parents, Coaches And Teachers*, Ontario: Coaching Association of Canada, 1996.
- MEB, *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 2013.
- MEB, *Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı (9 – 12. Sınıflar)*, Bursa: Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2014.
- MEB, *Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2018.
- MENGÜTAY Sami, *Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor*. İstanbul: Morpa Yayınları, 2005.
- MİRZEOĞLU Nevzat, *Sporun Bilimsel Temelleri ve Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırhan Yayınevi, 2003.
- MORGAN Thomas, *Introduction To Psychology*, New York: McGraw-Hill Companies, 1975.
- MORGAN Thomas, *Psikolojiye Giriş*, Ankara: Meteksan A.Ş., 2000.
- OĞUZKAN Ferhan, *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1974.
- ÖZER Kamil, *Fiziksel Uygunluk*, Ankara: Nobel Yayıncılık, 2013.
- ÖZKALP Enver, ARICI Hüsnü, BAYRAKTAR Rüveyde, AYDIN Orhan, ERKAL Buket ve UZUNÖZ Ali, *Davranış Bilimlerine Giriş*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2002.

- ÖZYÜREK, M. *Engellilere Yönelik Tutumların Değiştirilmesi*, Ankara: Kök Yayıncılık, 2006.
- ROBERTS, G. C. and EVANS, J. “Physical Competence And The Development Of Children's Peer Relations”, *Quest*, 1987.
- SAKALLI Nuray, *Sosyal Etkiler Kim Kimi Nasıl Etkiler?* Ankara: İmge Yayınevi, 2001.
- SARIDEDE Kaya, *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi, 2018.
- SERBES Şeyda, TOPKAYA İbrahim ve ERSOY Yavuz, “Okul Spor Takımlarında Yer Alan İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Başarı Açısından İncelenmesi”, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 2006.
- SEVİMAY Demir, *Okul Öncesi Çağı Çocuklarının Motor Performanslarının İncelenmesi*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1986.
- SIENDENTOP David, *Introduction To Physical Education, Fitness And Sport*, New York: McGraw- Hill Companies, 2004.
- SMITH Micheal, “International Encyclopedia of the Social Sciences”, Crowell Collier and Mac Millan, 1968, ss. 458-467.
- ŞAHİN Murat, *Türk Spor Kültüründe Aba Güreşi*, Ankara: Gaziantep Spor Kulübü Spor Eğitim Yayınları, 2006.
- ŞAHİN Muzaffer, PEHLİVAN Zafer ve KUTER Füsun, “Beden Eğitimi Ders Uygulamalarında Ortaya Çıkan Etik Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 2001.
- ŞENDURAN Fatih ve AMMAN Tamer, “Sporcu Olan ve Sporcu Olmayan Ortaöğretim Öğrencilerinin Problem Çözme Yaklaşımları”, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 2006.

- ŞİRİNKAN Ahmet ve ERCİŞ Sertaç, “İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Uygulanan Öğretim Yöntemleri ve Ölçme-Değerlendirme Kriterlerinin Araştırılması”, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2009, ss. 184-189.
- TAPPE Micheal and BURGESSON Richard, (2004). Physical Education: A Cornerstone For Physically Active Lifestyles. *Journal Of Teaching In Physical Education*, 23, 281-299.
- TAŞMEKTEPLİGİL Yalçın, YILMAZ Çetin, İMAMOĞLU Osman ve KILCIGİL Ertan, (2006). *İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi*, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Sayı: IV(4), 139-147.
- TAVŞANCIL Ezel, *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*, Ankara: Nobel Yayınevi, 2005.
- TAYLOR Eric, PEPLAU Anderson ve SEARS David, *Sosyal Psikoloji*, Ankara: İmge Yayınevi, 2007.
- TEKARSLAN Erdal, BAYSAL Can, ŞENCAN Hüner ve KILINÇ Tanıl, *Sosyal Psikoloji*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1989.
- TEZBAŞARAN Ata, *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Ankara: Psikologlar Derneği Yayınları, 1996.
- THURSTONE Lance, *Attitudes Can Be Measured, Readings in Attitude Theory and Measurement*, New York: John Wiley and Sons, Inc. 1967.
- TOLAN Barlas, İSEN Galip ve BATMAZ Veysel, *Ben ve Toplum: Sosyal Psikoloji I*, Ankara: Teori Yayınları, 1985.
- TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU, *Çocuk ve Ergenlerde Fiziksel Aktivite*, Ankara: Yazar, 2014.

- UĞUR Oruç Ali, *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Yaklaşımları ve Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma (Ankara ili Örneği)*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.
- ULUCAN Hakkı, TÜRKÇAPAR Ünal, BARIŞ CİHAN Bekir, *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Meslekte Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi (Kırşehir İli Uygulaması)*, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD) Cilt 13, Sayı 2, Ağustos 2012, Sayfa 265-277.
- ULUSOY Ayten, GÜNGÖR Aytar, KÖKSAL Akyol, SUBAŞI Güzin, BAĞCIOĞLU Ünver, KOÇ Erdamar, *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, Ankara: Anı Yayıncılık, 2015.
- ÜNAL Sahir, *Meslek Liselerinde Çalışan Meslek Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları (İstanbul İli Pendik İlçesi Örneği)*, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul, 2017.
- WOOLFOLK Anita, *Educational Psychology*, Boston: Allyn and Bacon Inc., 1993.
- YAFFE Kayle, FIOCCO James, LINDQUIST Karl and VITTINGHOFF Eric, “Predictors Of Maintaining Cognitive Function in Older Adults”, 2009.
- YAĞMUR Mehmet, *İmam-Hatip Ortaokulu Meslek Dersleri Öğretmenleri, Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenleri İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine İlişkin Görüşleri*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Malatya, İnönü Üniversitesi, 2020.
- YAMAN Mert, YAAN Talha ve TÜRKMEN Mehmet, “Sporun Üniversite Adayı Öğrencilerinin Ataklık ve Pratik Olma Kişilik Özelliklerine Etkisi”, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2003.
- YAMANER Faruk, ÇİÇEK Gonca, ÇALBIYIK Mehmet, ÖZDURAK Singin ve DENİZCİ Tamer, *Çocuklarda Motor Gelişim ve Oyun*, Ankara: Nobel Akademik Yayınları, 2019.

- YARIMKAYA Ersin ve ULUCAN Harun, “Çocuklarda Hareket Eğitimi Programının Motor Gelişim Üzerine Etkisi”, International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education, 2015.
- YENAL Hakan, ÇAMLIYER Hatice ve SARACALOĞLU Asuman, “İlköğretim İkinci Devre Çocuklarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin Motor Beceri ve Yetenekler Üzerine Etkisi”, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1999.
- YENİÇERİ Samed, *Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerine Ve Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi*, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan, Binali Yıldırım Üniversitesi, 2019.
- YILDIRAN İbrahim, “Fair Play: Etimolojik, Semantik ve Tarihsel Bir Bakış”, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1996, <https://dergipark.org.tr/download/article-file/292516/>.
- YILDIRIM Mehmet, *Fiziksel Aktivitenin Yaşam Kalitesi, Akademik Başarı ve Sosyalleşme Üzerine Etkisi*, Ankara: Nobel Akademik Yayınları, 2018.
- YILMAZ Aynur, *Ortaöğretim Kurumlarındaki Yönetici, Beden Eğitimi Öğretmeni ve Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin Tespit Edilmesi: Nitel Bir Çalışma*. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2012.
- YÜKSEL Akıncı, *İkna ve Konuşma*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2005.
- ZORBA Erdal, İKİZLER Can, TEKİN Ali ve MİÇOĞULLAR Okan, *Herkes İçin Spor*. İstanbul: Morpa Yayıncılık, 2005.

EKLER

Ek-1: Lise ve Ortaokullarda Farklı Branşlarda Görev Yapan Öğretmenlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

ANKET FORMU

Saygıdeğer Okul Branş öğretmenleri, bu “Anket Formu” ile akademik bir çalışma için beden eğitimi dersleri hakkında veri toplamak amaçlanmaktadır. Okulunuz ve sizin isminiz değerlendirmede kullanılmayacağı için yazmanız gerekmemektedir. Bütün soruların cevaplandırılması ise ortalama 6–7 dakikayı almaktadır. Aşağıda size bazı yargılar verilmiş ve sizin bu yargılara katılma derecenizi belirtmeniz istenmiştir. Verilen yargılara katılma derecenizi, her yargının karşısındaki seçenek harfini daire içine almak suretiyle işaretleyerek belirtmenizi rica ederiz. Bu harflerin anlamı şu şekildedir:

A = Tamamen katılıyorum

B = Katılıyorum.

C = Kararsızım

D = Katılmıyorum

E = Hiç katılmıyorum

Okulunuzun Mülkiyet Türü :

() Devlet () Özel () Vakıf

Okulunuzun Kademesi :

() ilköğretim Okulu () Lise

Okulunuz Lise ise Türü :

() Klasik Lise () Anadolu Lisesi () Meslek Lisesi () Anadolu Meslek Lisesi () Fen Lisesi ()

Diğer

Okulunuzda Spor Salonu (kapalı) var mıdır?

() Evet () Hayır

Okulunuzdaki Beden Eğitimi Öğretmeni sayısı? :....

No		A	B	C	D	E
1	Beden eğitimi dersi kurallara uyma alışkanlığı kazandırır					
2	Okul bahçesinde top oynanmasına müsaade edilmelidir					
3	Beden eğitimi öğretmenin genellikle eşofmanlı olması mesleği ile uyusmaktadır.					
4	Beden eğitimi dersine ilgili olan öğrenciler diğer derslere de ilgilidirler					
5	Öğrencilerimi eşofmanlı gördüğüm zaman spor yaptıkları için mutluluk duyarım					
6	Yapılacak işler varken spor yapmaya zaman ayırmak doğru değildir					
7	Haftalık beden eğitimi dersi saati yeterlidir					
8	Fırsat buldukça beden eğitimi dersine katılan öğrencileri keyif alarak izlerim					
9	Okulumuzda beden eğitimi dersine ilgili olan öğrenciler diğer derslerde de başarılıdır					
10	Spor kolları yönetmeliğine göre okul spor koluna para aktarımı beden eğitimi ve spor uygulamaları için yararlıdır					
11	Beden eğitimi derslerini öğrencilerin zayıf olan derslerine çalışmaları için ayırmak uygundur.					
12	Eşofmanlı öğrencilerin okul içinde dolaşmaları sinir bozucudur					
13	Beden eğitimi ders ve uygulamaları okulun tanıtımı açısından önemlidir					
14	Beden eğitimi öğretmeni okulumuzda yeterli tesis ve malzemeye sahiptir					
15	Okulumuzda beden eğitimi dersine ayrılan imkanlar diğer derslere aktarılmış olsa eğitimin kalitesi daha fazla artar					
16	Beden eğitimi dersleri okuldaki genel (normal) düzenin sağlanmasını zorlaştıran faktörlerden birisidir					

17	Beden eğitimi ve spor uygulamaları bütçesinin okul yönetimi tarafından istedikleri alanda kullanılması daha uygundur					
18	Spor yapmayı özendirmek için öğrencilerin başka derslere de eşofmanla girmesine müsaade edilmelidir					
19	Okulun beden eğitimi öğretmenleri düzene uyma alışkanlığı kazandırmaktadır.					
20	Öğrencinin eğitiminde; beden eğitimi öğretmenin yeri mutlaka olmalıdır					
21	Beden eğitimi öğretmenini eşofmanlı olarak görmek mutluluk vericidir					
22	Beden eğitimi öğretmenin yaptığı işler yıpratıcı olmayan kolay işlerdir.					
23	Müfredat programında beden eğitimi ders saati sayısının azaltılmasında sakınca yoktur.					
24	Branşlar içinde beden eğitimi öğretmenliği en kolay olanıdır					
25	Beden eğitimi öğretmenin eşofmanlı olması öğrenci ve öğretmenleri spor yapmaya özendirir					
26	Beden eğitimi öğretmenini görünce sık sık “neden daha ciddi bir branş seçmemiş” diye düşünürüm					
27	Her okulda ideal bir beden eğitimi dersi için gerekli olan imkanlar mutlaka olmalıdır.					
28	Öğrencileri spor yaparken görünce seyretmekten kendimi alıkoyamam					
29	İdeal bir beden eğitimi dersi öğrencilere kurallara uyma alışkanlığı kazandırır.					
30	Her okul yönetimi, ideal bir beden eğitimi dersi için gerekli ve yeterli ortamı mutlaka sağlamalıdır.					
31	Müfredat programında ideal sayıda beden eğitimi dersinin yer alması öğrencileri diğer derslerdeki başarısını artırır.					
32	Okullarda beden eğitimi dersinin ideal olarak uygulanması halinde öğrencilerin suça katılma oranları azalır..					
33	23 Nisan ve 19 Mayıs gösteri hazırlıkları beden eğitimi öğretmenin en önemli görevidir.					
34	Okullarda beden eğitimi dersinin ideal olarak uygulanması öğrencilerin suça katılma oranını etkilemez.					
35	Beden eğitimi dersinin müfredattan tamamen çıkarılmasında bir sakınca yoktur					
36	Okul spor takımlarını çalıştırmak beden eğitimi öğretmenin asli görevidir					
37	Beden eğitimi dersinin eğitime katkısı fazla değildir					
38	Beden eğitimi öğretmeni spor yapma alışkanlığını kazandırmada önemli faktördür					

39	İdeal bir beden eğitimi öğretmeni öğrencilerde karakter oluşumunda etkili bir örnektir.					
40	Eşofman, beden eğitimi öğretmenin imajıdır.					
41	Beden eğitimi dersleri spor yapma alışkanlığını kazandırmak için çok önemli fırsattır.					
42	Düzenli olarak spor yaparım.					
43	Beden eğitimi öğretmenleri genellikle idareci vasıflarına uygundurlar					

Ek-2:

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
(Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTI TUTANAĞI

OTURUM TARİHİ
02 Ekim 2020

OTURUM SAYISI
2020-07

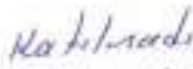
KARAR NO 25: Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nden alınan Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İlker SAL'ın "Erzurum İli Köprüköy İlçesindeki Lise ve Ortaokullarda Görev Yapan Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket ve ölçek sorularının incelenmesine geçildi.

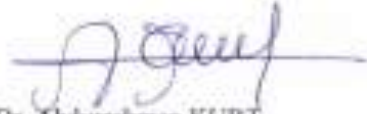
Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İlker SAL'ın "Erzurum İli Köprüköy İlçesindeki Lise ve Ortaokullarda Görev Yapan Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket ve ölçek sorularının, fikri, hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurusuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

Prof. Dr. Feriye YILMAZ
Kurul Başkanı

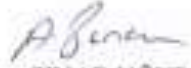

Prof. Dr. Abamüslim AKDEMİR
Üye

Prof. Dr. Doğan ŞENYÜZ
Üye

Prof. Dr. Ayşe OĞUZLAR
Üye

Prof. Dr. Abdurrahman KURT
Üye

Prof. Dr. Gülşay GÖĞÜŞ
Üye

Prof. Dr. Alev SİNAR UĞURLU
Üye

Ek-3:

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235-605.01-E.15753437

28.10.2020

Konu : Araştırma İzni
(İlker SAL)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik)

İlgi: 20.10.2020 tarihli ve E.32234 sayılı yazınız.

İlgi yazınız gereği, Üniversiteniz Araştırmacılarından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitim Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İlker SAL nın ilimize bağlı; "Köprüköy İlçesindeki Lise ve Ortaokullarda Görev Yapan Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" adlı çalışmasının kabulüne ilişkin, 26/10/2020 tarihli ve E.15577782 sayılı Valilik Oluru yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Salih KAYGUSUZ
İl Millî Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmzalı

Ash ile Aynıdır
30.10.2020

Aras Emin DERViŞOĞLU
Memur

Ek: Valilik Onayı ve Ekleri (5 sayfa)

etim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
tronik Ağ: <http://erzurum.meb.gov.tr>
sta: arge25@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için AR-GE Birimi
Tel (0 442) 234 4800-179
Faks (0 442) 235 1032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b166-e297-3242-bbe7-65f1 kodu ile teyit edilebilir.